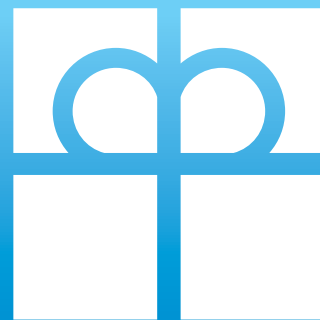

Diakonia.sk

Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku

03-04 | december 2019 | Ročník XIV

Dieťa je darom

Milí naši čitatelia, blíži sa záver roka 2019 a my sme vďační Pánu Bohu za čas, ktorí sme ako pracovníci Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku mohli prežiť v spoločnej službe našim blíznym, našim klientom. Rovnako ďakujeme za osobné nasadenie a obetavosť zamestnancom našich diakonických stredísk.

Preto aj dvojčíslo Diakonia.sk 03-04/2019 pri naša reflexiu foriem našej služby či už na úrovni Ústredia diakonie, alebo zariadení. Pokračujeme tiež v predstavovaní činnosti SED Banská Bystrica – Domov detí, ktoré zastrešuje profesionálne náhradné rodiny. Prostredníctvom osobných výpovedí rodín chceme povzbudiť aj ďalších záujemcov o túto formu služby. Vieme, že je náročné byť rodičom detí, ktoré z rôznych príčin nemôžu vyrastať v biologickej rodine. A vieme, že je rovnako náročné byť dočasným rodičom detí, ktoré do rodín prichádzajú a odchádzajú. No vieme tiež, že deti, ktoré mali príležitosť pobudnúť v náhradných rodinách, si odnášajú do života to najcennejšie. Lásku, poznanie kresťanského prostredia, poznanie viery. Prax ukazuje, že deti, ktoré boli vychovávané našimi profesionálnymi náhradnými rodinami, našli v živote svoje miesto, dokázali doštudovať, nájsť si zamestnanie a založiť si rodinu. Myslíme preto v modlitbách na profesionálne náhradné rodiny, aby mali aj naďalej dostatok Božej milosti, Božej ochrany a Božej múdrosti pri starostlivosti o našich najmenších.

Už o pár dní budeme sláviť narodenie Pána Ježiša Krista. Budeme hľadiť do kolísky na malé nevinné dieťa. Toto dieťa však dospelo a spasilo svet. Pamätajte na to, že Syn Boží sa vždy ujímal bezbranných, chorých, opustených. A záležalo Mu na tom, aby deti poznali kráľovstvo Božie. Nech aj náš život Pána Ježiša Krista vedie k tomu, aby sme deťom dokázali sprostredkovať Božie pravdy a privádzali ich k Prameňu, z ktorého budú čerpať po celý život.

Jana Gasperová
Referát Public relations
a Fundraising ÚED

OBSAH

Dieťa je darom	2
Profesionálne náhradné rodiny	3
Postavenie a úloha psychológa v Domove detí	10
Nenahradiateľná služba	11

ZO ŽIVOTA ÚSTREDIA EVANJELICKEJ DIAKONIE

Dobrovoľnícke projekty v plnom prúde	12
Odborné vzdelávanie zamestnancov Diakonie	13
Diakonia je praktickou ukážkou viery	13
Protipovodňové opatrenia	14
Návšteva Diakonie Württemberg	15
Dôstojne až do konca	15
20. výročie poľskej diakonie	16
Srdcia otvorené pre pomoc iným	17
Skvalitnenie života seniorov	17
Evanjelická diakonia opäť súčasťou Potravinovej zbierky na Slovensku	18

ZO ŽIVOTA STREDÍSK EVANJELICKEJ DIAKONIE

V láske slúžiť naďalej	19
Stretnutie profesionálnych náhradných rodín	19
Spomienka na leto	20
Zo života na našej škole	21
Vôňa domácej štrúdle	22
Mesiace plné zážitkov	23
Stretnutie generácií	23
Sociálny čin roka 2019	24
Cennosť medziľudských vzťahov	25
Pestré obdobie v našich jasličkách	26
Obohatenie seniorov	27
Spoločne a s vďačnosťou	28
Kto chce účinne pracovať musí mať v srdci lásku a v práci trpezlivosť	29
Dovoľte dietkam prichádzať ku mne	29
Poďakovanie sa – Mesiac úcty k starším	30
Zakúsiť dobré veci pri svojej námahe, je Božím darom	31
Letný čas v svornom duchu	31

Diakonia.sk Časopis Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku. Vydáva Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku. Šéfredaktor JUDr. Ing. Ján Gasper, MBA, LL.M. Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, Palisády 46, 811 06 Bratislava, IČO: 17327181. E-mail: diakonia@diakonia.sk, www.diakonia.sk, 02/5441 7498. Vychádza 2x ročne. Registračné číslo: 3640/09. Časopis je bezplatný. Jeho vydávanie môžete podporiť formou Tlačového fondu ED, IBAN: SK77 7500 0000 0005 8475 9183 ČSOB, a.s. Bratislava, Variabilný symbol 8811. Príspevky a fotografie do časopisu zasielajte na poštovú adresu: Evanjelická diakonia ECAV na Slovensku, P. O. Box 82, 814 99 Bratislava, alebo e-mailom: media@diakonia.sk

Profesionálne náhradné rodiny

V čísle 1-2/2019 sme našim čitateľom predstavili Stredisko evanjelickej diakonie Banská Bystrica – Domov detí, ktoré zastrešuje sieť profesionálnych náhradných rodín. Formou ankety sme tento raz oslovili profesionálne náhradné rodiny, ktoré pôsobia najdlhšie v tejto forme služby.

Profesionálna náhradná rodina Trúsiková, Nové Mesto nad Váhom

Aká bola vaša cesta k profesionálnemu náhradnému rodičovstvu, čo vás motivovalo a aké ste mali predstavy o práci profesionálnej náhradnej rodiny?

Problematika detí v detských domovoch nás zaujímala už pred vstupom do manželstva. V manželstve sme boli požehnaní dvoma dcérami a modlili sme sa za to, aby nám Pán Boh ukázal, akú má pre nás službu. Získavali sme informácie o detských domoch – z televízie, rozhlasu a v časopise pre deti DÚHA bol vložený letáčik: Hľadáme rodičov. V tom období sme stretli vtedajšiu pani riaditeľku Domova detí z Ľubietovej, Ing. Janu Mináčovú a od nej sme získali podrobnejšie informácie o tejto forme náhradného rodičovstva.

Vybrali ste si Stredisko evanjelickej diakonie Banská Bystrica – Domov detí, ktoré zastrešuje profesionálne náhradné rodiny. Ako ste získali informácie o tomto diakonickom zariadení a prečo ste sa rozhodli byť súčasťou tejto siete – siete rodín?

Domov detí v Ľubietovej hľadal prvé profesionálne náhradné rodiny prostredníctvom Evanjelickeho posla spod Tatier. Vedeli sme, že zverené deti budeme viesť k pravým hodnotám, láske, viere a že chceme byť súčasťou veriaceho spoločenstva. Naše dcéry sme vychovávali vo viere v Pána Boha, a tak sme chceli vychovávať aj nám zverené deti. Ako rodina sme vždy boli aktívni aj v cirkevnom zbore, preto sme sa rozhodli pre detský

domov, ktorý nás bude podporovať a bude nám oporou.

Koľko rokov pôsobíte ako profesionálna náhradná rodina? A aké boli vaše začiatky?

Profesionálnou náhradnou rodinou sme 21 rokov. Začiatky boli síce ťažké, neskoršie roky ešte ťažšie, ale Pán Boh nás posilňoval a mali sme bratov a sestry, ktorí nás vytrvalo niesli na modlitbách. A doteraz sa za nás a za deti vyrastajúce v našej rodine verne modlia.

Koľko detí ste mali, alebo máte vo svojej starostlivosti?

V starostlivosti sme mali dve dievčatá, sestry. Pri príchode do našej rodiny malo staršie dievčaťko Denisa 8 rokov. Bola u nás 12 rokov, až do skončenia strednej školy. Po maturite sa ako 20 ročná osamostatnila. Mladšia Michaela mala pri príchode do rodiny necelé 4 roky. Bola u nás 17 a pol roka. Teraz máme 7 a pol ročného chlapca Ondreja, ktorý je v našej rodine od 9 a pol mesiaca. Je ťažko zdravotne postihnutý.

Ak máte vlastné deti, ako vaše deti prijali nových „súrodencov“ do rodiny?

Máme dve vlastné dcéry Alžbetu a Annu. Keď sme začínali s profesionálnym náhradným rodičovstvom, dcéry mali 6 a 4 a pol roka. Modlievali sme sa spolu s nimi za túto službu a nové sestry prijali veľmi dobre. Prvé roky boli veľmi dobrá štvorica. Navzájom sa učili, hrali, napredovali.

Ak vašu rodinu už opustili deti, o ktoré ste sa starali, ostali ste v kontakte? Navštevujú vás aj naďalej?

Staršia dcéra nás prvé štyri roky veľmi nekontaktovala, chcela žiť život podľa svojich vlastných predstáv. Po štyroch rokoch nás začala kontaktovať, lebo potrebovala pomoc. Dnes (po 9 rokoch) sme v kontakte takmer denne, cez sociálne siete. Navštevuje nás, pozvala nás na svadbu, ako rodičov. Po rokoch vzbury žije usporiadaný život. Mladšia dcéra nás kontaktuje sporadicky, niekoľkokrát do roka. Pri obidvoch verím, že to, čo prežili s Pánom Ježišom, nemôže byť zabudnuté. Verím, že Pán Boh vypočuje modlitby, ktoré za ne boli vysielané nielen nami, ale aj bratmi a sestrami v našom cirkevnom zbore, hlavne sestrami zo spoločenstva žien. Verím, že raz odovzdajú život Pánovi Ježišovi.

Aké je to byť dočasnou mamou, alebo dočasným otcom, keď viete, že biologickí rodičia si dieťa môžu kedykoľvek odvieť? Nikdy ste neuvažovali o adopcii?

Skutočne sme začínali ako dočasní rodičia. Prvé roky sa biologický otec a babka s dievčatami kontaktovali, niekoľkokrát boli dievčatá u otca na prázdninách, no potom sa odmlčal. A deti zostali u nás celé roky. Ak by sme boli na začiatku cúvli, nechceli byť dočasnou rodinou, tak tieto deti by nemali žiadnu rodinu, pretože otec mal o ne prvé roky záujem, nemohli byť uvoľnené na adopciu. Stať sa náhradnou ro-

dinou sme prežili ako Božiu vôľu. A dôverovali sme Jemu, že On vie, aký dlhý čas majú deti u nás zostať. „Dcéry“ zostali do dospelosti. „Syn“, ktorého teraz máme je veľmi ťažko zdravotne postihnutý. Vďaka fyzioterapeutom, špeciálnym pedagógom, našej láske a starostlivosti Ondřík začal chodiť, hoci prognóza bola nepriaznivá. Je šikovný. Boh sprevádza jeho kroky.

Ako komunikujete s biologickými rodičmi? Čo vás pri tejto vašej službe najviac prekvapilo, ale aj zarmútilo, zaskočilo, či naopak potešilo?

Biologický otec dievčat a ich bab-

ka ku nám chodievali na návštevy. Ponúkli sme im obed, snažili sme sa s nimi spriateliť. S biologickým otcom dievčat si tykáme. Biologickí rodičia Ondříka nekontaktujú. Teší nás, že napriek tomu, že Ondříko je ťažko postihnutý, veľmi vníma duchovné veci. Miluje piesne a pozná veľa detských aj iných kresťanských piesní. Miluje liturgiu a celú ju pozná naspamäť vrátane adventného a pôstneho predspevu. Pamätá si veršičky z Biblie, ktoré sa učí na besiedke. Keď sme telefonovali s dcérou, ktorá je v zahraničí, vyzvali sme ho, aby jej niečo povedal a on jej sám od seba povedal celé Áronovské požehnanie.

Profesionálna náhradná rodina Boričová, Háj

Aká bola vaša cesta k profesionálnemu náhradnému rodičovstvu, čo vás motivovalo a aké ste mali predstavy o práci profesionálnej náhradnej rodiny?

Naša cesta k profesionálnemu náhradnému rodičovstvu bola ako cesta zarúbaná. Keďže sme spolu s manželkou od začiatku vedeli, že nebudeme mať biologické deti, hľadali sme rôzne spôsoby, ako by sme ich získali. Umelé oplodnenie nám nevyšlo, tak sme hľadali inú alternatívu. Chodili sme na evanjelickú mládež v Kokave nad Rimavicou, kde sme vtedy bývali aj podnikali, pomáhali sme našej pani farárke Sajákovej s deťmi, tvorili sme rôzne hry a chodili na tábory, kde sme sa zapájali do činnosti cirkvi. Jedného dňa nám pani farárka ukázala inzerát, že Domov Detí Ľubietová hľadá profesionálnych náhradných rodičov. Vzali sme si inzerát a odložili sme ho. Asi po roku sme ho znovu náhodou našli a rozhodli sme sa spolu s manželkou Monikou, že sa tam pôjdeme pozrieť. Vtedy som mal z toho taký strach, že kde v starom kaštieli budeme bývať

s deťmi. Ale na naše veľké prekvapenie, Detský domov Ľubietová bol v krásnom prostredí hneď za dedinou a bola to pekná nová budova, kde boli toho času 3 profesionálne náhradné rodiny a sídlo Domova detí. Nevedeli sme si na začiatku ani len predstaviť, čo zahrňuje práca profesionálneho náhradného rodiča. A nevedeli sme si ani predstaviť, ako si budeme vyberať z iných detských domovov deti. Po rozhovore s pani riaditeľkou a po obhliadke budovy, sme sa rozhodli, že tú prácu vezmeme.

Vybrali ste si Stredisko evanjelickej diakonie Banská Bystrica Domov detí, ktoré zastrešuje profesionálne náhradné rodiny. Ako ste získali

li informácie o tomto diakonickom zariadení a prečo ste sa rozhodli byť súčasťou tejto siete – siete rodín?

Stredisko Evanjelickej diakonie sme si vybrali preto, lebo sme veriaci evanjelici a touto cestou sme chceli pomáhať deťom a odovzdávať im aj našu vieru. Chodili sme na rôzne stretnutia profesionálnych náhradných rodín, aby sme získali čo najviac informácií o tejto práci. Tiež sme chodili na rôzne školenia a konferencie. Ako som už spomenul o Domove detí sme sa dozvedeli od našej vtedajšej farárky Sajákovej.

Koľko rokov pôsobíte ako profesionálna náhradná rodina? A aké boli vaše začiatky?

Profesionálnymi náhradnými rodičmi sme sa stali v septembri 2001. Manželka s touto profesiou skončila v roku 2015. Ja sa tejto práci venujem dodnes už 18 rokov. Vtedy na začiatku sme prebrali 6 detí od inej rodiny z Domova detí, ktorá s touto prácou končila a chcela sa viac venovať svojim postihnutým biologickým deťom. Toho času boli deti rôzneho veku.

Koľko detí ste mali, alebo máte vo svojej starostlivosti?

Na začiatku sme mali 6 detí – najstarší Laco mal 20 rokov a študoval už na vysokej škole. Jeho brat Stano mal 19 rokov a končil strednú školu. Jeho sestra Lucia mala 12 rokov a jej brat Juraj 10 rokov. A tí ďalší dvaja súrodenci Mirko mal 12 a Ivka mala 11 rokov. Bolo to pre nás zvláštne, lebo my sme prišli ku nim, a nie oni ku nám. Samozrejme začiatky boli veľmi ťažké, lebo všetci skúšali posúvať svoje hranice, ale my sme mali svoje, a tak po čase musel nastať kompromis a zžili sme sa s týmito už našimi deťmi. Ale keďže sme boli ešte mladí ľudia, ja som mal 38 rokov a manželka Monika 28, stále sme túžili mať aj malé deti. Časom sme v Domove detí v Lubietovej zostali sami, tak sme si formou žiadostí hľadali dom a miesto, kde by sme sa usadili spolu s deťmi. Oslovili nás viaceré cirkevné zbory, no my sme si vybrali cirkevný zbor Háj pri Turčianskych Tepliciach, a to preto, lebo pochádzam z Martina a mojej manželke sa Turiec vždy páčil. Dva roky sme spolu s deťmi, našimi rodičmi, súrodencami a priateľmi robili rekonštrukciu domu. Keď sme sa v roku 2003 sťahovali do prenájmu do obce Háj, tak sme dostali do rodiny Kristiána, ktorý mal vtedy 2,5 roka. Prišiel k nám od biologickej matky a hneď sme sa dozvedeli, že má aj sestričku Annu Máriu, ktorá mala 10 mesiacov a bola v inom detskom domove. V čase, keď sme sa nasťahovali do domu, tak sme mali v starostlivosti už aj ju. Postupne k nim pribudli ich traja súrodenci Nikolaj, Dominik

a Helena, ktorých sme si časom zobrali do pestúnskej starostlivosti.

Ak vašu rodinu už opustili deti, o ktoré ste sa starali, ostali ste v kontakte? Navštevujú vás aj naďalej?

Po čase Laco vyštudoval, dospel, oženil sa, odsťahoval sa a začal pracovať v Detskom domove Necpaly. Má dve dcéry, sme s ním aj naďalej v kontakte. Je aktívny v našom zbore a pri rôznych cirkevných podujatiach. Tak isto odišiel aj jeho brat Stano, ten je už tiež ženatý, má rodinu dve deti, býva v Brne. Lucia ukončila Pedagogickú vysokú školu v Ružomberku, pracuje v evanjelickej materskej škole, je vydatá. Jej brat Juraj taktiež ukončil štúdium na vysokej škole v Ružomberku, t. č. je v Škótsku, kde pracuje. S týmito deťmi sme v telefonickom a sporadickom osobnom kontakte. Miroslav sa vyučil za pomocného kuchára, jeho sestra Ivana ukončila Pedagogickú vysokú školu v Ružomberku, je vydatá a má syna. S Ivanou sme v pravidelnom osobnom aj telefonickom kontakte.

Koľko detí máte vo svojej starostlivosti?

Toho času máme päťčlennú súrodeneckú skupinu detí. V profesionálnej náhradnej starostlivosti máme 18 ročného Kristiána, ktorý študuje za kuchára v Martine, 16 ročnú Annu Máriu, ktorá bude v Martine študovať hotelovú akadémiu. Ich súrodencov – 14 ročného Dominika, 12 ročného Nikolaja a 11 ročnú Helenku máme v pestúnskej starostlivosti. Ďakujeme Pánu Bohu, že nám požehnal tak veľa detí.

Ak máte vlastné deti, ako vaše deti prijali nových súrodencov do rodiny?

Vlastné deti, žiaľ, nemáme. Deti, ktoré máme v starostlivosti sa do školského systému začleňovali dobre, ale okolie a spolužiaci ich spočiatku šikanovali. Postupom času si vydobyli svoje miesto v spoločenstve. V obci, kde žijeme

majú svojich kamarátov a priateľov. Tým, že navštevujeme náš cirkevný zbor, deti to zvládajú, chodia na besiedky, na dorast, na tábory. Naši biologickí rodičia, starí rodičia a priatelia ich prijali ako za vlastných. Doma sa spolu často modlíme a prežívame spolu požehnané chvíle s našim Pánom.

Aké je to byť dočasnou matkou, alebo dočasným otcom, keď viete, že biologickí rodičia si dieťa môžu kedykoľvek odvieť? Nikdy ste neuvažovali o adopcii?

Áno, to že sme iba dočasní rodičia, sme pociťovali stále a dosť často tým, že nemáme biologické deti, ale tieto deti sú ako naše vlastné, a je to o to ťažšie. S Božou pomocou to prekonávame už 18 rokov a tešíme sa spolu s deťmi z každého dňa, z každej prežitej chvíle. Veľakrát sme uvažovali aj o adopcii, či inej forme osvojenia si detí aj preto, lebo Kristián a Anna Mária sú u nás v profesionálnej náhradnej rodine, zatiaľ čo ich troch súrodencov máme v pestúnskej starostlivosti. Nikdy sme si, ale deti neosvojili, lebo každé dieťa má právo sa rozhodnúť samo poznať svojich biologických rodičov, aj keď rodičia sa o nich často nezaujímajú a nie sú spolu v kontakte.

Ako komunikujete s biologickými rodičmi? Čo vás pri tejto vašej službe najviac prekvapilo, ale aj zarmútilo, zaskočilo, či naopak potešilo?

S biologickým otcom detí sme len v sporadickom kontakte, o matke nemáme žiadne informácie, o deti sa nezaujíma. A čo nás zarmútilo, zaskočilo? Deťom sme sa vždy snažili vytvárať rodinu a byť im nápomocní. Napriek tomu sme od okolia dostávali bolestivé rany a stretávali sme sa aj s nepochopením. Avšak všetko, čo sme zažili bolo požehnaním a Božím vedením.

Profesionálna náhradná rodina Valovičová, Hrádok

Aká bola vaša cesta k profesionálnemu náhradnému rodičovstvu, čo vás motivovalo a aké ste mali predstavy o práci profesionálnej náhradnej rodiny?

S manželom sme vždy mali víziu mať veľa detí a postaviť veľký dom. Postupne sa nám to podarilo, s manželom máme päť biologických detí. K profesionálnemu náhradnému rodičovstvu sme sa dostali cez našich známych, ktorí si k svojim dvom biologickým deťom zobrali do starostlivosti dve deti z detského domova. Nakoľko nás to veľmi oslovilo, rozhodli sme sa v roku 2003 ísť v ich šľapajach a zamestnali sme sa v Stredisku evanjelickej diakonie Banská Bystrica Domove detí.

Vybrali ste si Stredisko evanjelickej diakonie Banská Bystrica Domov detí, ktoré zastrešuje profesionálne náhradné rodiny. Ako ste získali informácie o tomto diakonickom zariadení a prečo ste sa rozhodli byť súčasťou tejto siete - siete rodín?

Informácie o tomto diakonickom zariadení sme získali cez našich známych. Nakoľko sme s manželom obidvaja veriaci a naši známi mali s vtedajším Domovom detí Ľubietová veľmi dobrú skúsenosť, rozhodli sme sa aj my slúžiť cez túto evanjelickú organizáciu.

Koľko rokov pôsobíte ako profesionálna náhradná rodina? A aké boli vaše začiatky?

Ako profesionálna náhradná rodina pôsobíme 16 rokov. V roku 2003 sme dostali do starostlivosti 11 ročnú Timeu, ktorá v 18-tich rokoch z našej rodiny odišla. Začiatky boli veľmi pekné, vždy som mala radosť z každého novoprijatého dieťaťa.

Koľko detí ste mali, alebo máte vo svojej starostlivosti?

Ako prvú sme do starostlivosti dostali 11 ročnú Timeu, ktorá je už osamostatnená. Neskôr sa k nám dostali súrodenci Majka a Paľko, ktorých máme v súčasnosti v pestúnskej starostlivosti. Následne sme dostali do starostlivosti dvojčiky Benjamína a Nikolasa. Krátko sme sa starali aj o ročného Adriánka, ktorý bol neskôr zverený do náhradnej rodinnej starostlivosti formou osvojenia.

Ak máte vlastné deti, ako vaše deti prijali nových súrodencov do rodiny?

S manželom máme päť vlastných detí, ktoré deti zverené do našej profesionálnej náhradnej rodiny vždy prijali a postupne sa medzi nimi vytvorili pozitívne citové väzby. Všetky deti majú medzi sebou veľmi dobré vzťahy, naše biologické deti sú pre tie mladšie pozitívnym vzorom, spolu s nami ich privádzajú k Pánu Bohu. Všetky deti sú taktiež aktívne v našom evanjelickom zbore, chodievajú na mládežnícke a dorastenecké stretnutia. S pozitívnym prijatím detí sme sa stretli aj pri ich umiestňovaní do materskej a neskôr aj do základnej školy. Riaditeľka aj pedagógovia viedli aj ostatné deti v škole k tomu, aby ich tiež prijali.

Ak vašu rodinu už opustili deti, o ktoré ste sa starali, ostali ste v kontakte? Navšte-

vujú vás aj naďalej?

S deťmi, ktoré od nás odišli a s ich rodinami sme v sporadickom telefonickom kontakte.

Aké je to byť dočasnou mamou, alebo dočasným otcom, keď viete, že biologickí rodičia si dieťa môžu kedykoľvek odvieť? Nikdy ste neuvažovali o adopcii?

Býť dočasnou „mamou“ je úžasné. Poskytovať deťom pocit istoty, bezpečia a lásky, ktoré doteraz nepoznali a pripravovať ich na samostatný, zodpovedný život je poslaním, ktoré ma naplňuje. O osvojení sme neuvažovali, nakoľko máme 5 vlastných detí. Okrem detí v profesionálnej náhradnej starostlivosti však máme aj dve deti v pestúnskej starostlivosti.

Ako komunikujete s biologickými rodičmi? Čo vás pri tejto vašej službe najviac prekvapilo, ale aj zarmútilo, zaskočilo, či naopak potešilo?

Čo sa týka biologickej rodiny, máme obrovskú Božiu milosť, že otec Majky a Paľka, ktorých máme v pestúnskej starostlivosti, sa zmenil k dobrému, zanechal starý spôsob života, s deťmi aj s nami je v telefonickom kontakte a dvakrát do roka k nám chodí na niekoľko dní. Počas týchto dní si môžu užiť spoločne strávený čas. Deti vedia, že otec si ich nemôže zobrať späť do starostlivosti, nakoľko mu to jeho podmienky neumožňujú. Zá-

roveň je veľmi vďačný, že deti sú u nás, lebo vie, že sa majú dobre. S rodičmi detí, ktoré máme v profesionálnej náhradnej starostlivosti nie sme v kontakte, nakoľko otec detí nie je známy a matka už nežije. Samozrejme sú dni, kedy prídu medzi nás aj drobné konflikty, no nikdy nenecháme zapadnúť slnko nad našim hnevom. Veci si vyrozprávame, odpustíme si navzájom a prosíme i Pána Ježiša, aby nám aj On odpustil. Na záver chcem povedať, že byť profesionálnou ná-

hradnou matkou je pre mňa veľkou výsadou, nemenila by som toto povolanie, naplňa ma to a aj keď prídu ťažšie chvíle v konečnom dôsledku ma to veľmi baví. Teším sa z každodenných maličkostí, radostí, ktoré spolu s deťmi zažívame, z ich úspechov a z ich napredovania. Verím, že aj vďaka viere sa nám z detí podarí vychovať zodpovedných, spravodlivých a samostatných ľudí.

Svedectvo

Som v tejto rodine už 10 rokov.

Mám ju rada, veľmi sa mi tu páči. Poznala som taktiež Pána Boha a skrze Neho aj veľmi dobrých kamarátov. Začala som chodiť do Nového Mesta nad Váhom na mládež a dorast. Som rada, že môžem byť v kresťanskej rodine, že môžem rozlišovať, čo je dobré a čo zlé. Teším sa z toho, že môžem mať veľkú rodinu a som taktiež rada za mojich spolužiakov, ktorí aj vďaka mne uveria v Pána Boha.

Majka Dzimková v pestúnskej starostlivosti PNR Valovičovej

Profesionálna náhradná rodina Melnová, Liptovský Ján

Aká bola vaša cesta k profesionálnemu náhradnému rodičovstvu, čo vás motivovalo a aké ste mali predstavy o práci profesionálnej náhradnej rodiny?

V časopise Evanjelický posol spod Tatier sme sa dozvedeli, že otvárajú nový detský domov. Hľadali rodiny, ktoré by sa venovali opusteným deťom formou rodinnej starostlivosti. Myšlienka vytvoriť harmonický domov opusteným deťom a pomôcť im v neľahkej životnej ceste sa dotkla našich srdc.

Vybrali ste si Stredisko evanjelickej diakonie Banská Bystrica – Domov detí, ktoré zastrešuje profesionálne náhradné rodiny. Ako ste získali informácie o tomto diakonickom zariadení a prečo ste sa rozhodli byť súčasťou tejto siete – siete rodín?

Informácie o diakonickom zariadení sme získali z Evanjelického posla. Podmienkou rodinnej starostlivosti v tomto čase bolo presťahovanie sa do Ľubietovej. Zdalo sa nám nelogické opustiť rodinný dom so záhradou a s vlastnými deťmi začať „nový život“ v cudzom prostredí. Hľadali sme inú formu splnenia

nášho sna. V tom čase NÁVRAT o.z. začal projekt transformácie Detského domova v Necpaloch na domov rodinného typu, kde prijímali profesionálne náhradné rodiny, ktoré sa o deti starali vo svojom domácom prostredí. Pri jednej z návštev Detského domova v Necpaloch v rámci pracovných povinností sme sa stretli s malým 4 ročným chlapcom a chceli sme ho vziať do našej rodiny. Detský domov v Necpaloch nemal voľný pracovný úväzok. Dozvedeli sme sa, že Detský domov v Ľubietovej prijíma nové profesionálne náhradné rodiny, a tak sme požiadali o prijatie do pracovného pomeru a presunutie Andrejka z Detského domova z Necpál do Domova detí v Ľubietovej. A tak sme sa od roku 2004

stali profesionálnymi náhradnými rodičmi Strediska Evanjelickej DIAKONIE Banská Bystrica a odvtedy Andrejko žije v našej rodine.

Koľko rokov pôsobíte ako profesionálna náhradná rodina? A aké boli vaše začiatky?

Profesionálnymi rodičmi sme od roku 1999. K našim štyrom dcéram (po ich súhlase) sme prijali jedno opustené dieťa. Na začiatku sme chceli skúsiť, ako to budeme zvládať. Rodina sa rozrástla o milého člena a naša starostlivosť, láska a viera sa znásobili.

Koľko detí ste mali, alebo máte vo svojej starostlivosti?

Celkovo sa u nás vystriedalo 7 detí. Stanka, naše prvé prijaté

dieťa, vyrástla a v roku 2011 ukončila starostlivosť ako dospelá. Vydala sa a má svoju rodinu. Momentálne máme vo svojej starostlivosti mladého dospelého Andreja, ktorý s nami vyrastá od malička. Ešte pred tým sa u nás vystriedalo niekoľko detí, ktoré sa vrátili do svojich biologických rodín.

Ak máte vlastné deti, ako vaše deti prijali nových „súrodencov“ do rodiny?

Andrej sa stal veľmi rýchlo miláčikom našich dcér, keďže boli od neho o dosť staršie. Neskôr odišli študovať mimo domov a s Andrejom sme zostali sami.

Ak vašu rodinu už opustili deti, o ktoré ste sa starali, ostali ste v kontakte? Navštevujú vás aj naďalej?

Áno, sme v telefonickom aj osobnom kontakte.

Aké je to byť dočasnou matkou, alebo dočasným otcom, keď viete, že biologickí rodičia si dieťa môžu kedykoľvek odvieť? Nikdy ste neuvažovali o adopcii?

Andrejova biologická matka neprejavila záujem o stretnutie s ním, len niekedy v minulosti žiadala na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny o jeho vrátenie, a to bol dôvod prečo sme nechceli meniť formu starostlivosti, nakoľko by ju bolo treba vyhľadať a musela by dať súhlas na osvojenie.

Ako komunikujete s biologickými rodičmi? Čo vás pri tejto vašej službe najviac prekvapilo, ale aj zarmútilo,

zaskočilo, či naopak potešilo?

S Andrejovými rodičmi nedochádzalo k priamej komunikácii, ale pri niektorých deťoch sme s biologickými rodičmi komunikovať museli, čo nebolo vždy ľahké. Máme aj peknú spomienku, keď jedny Vianoce sme strávili spolu so súrodencami a otcom dieťaťa, ktoré bolo u nás. Čo sa týka prijatia okolím, boli sme obklopení ľuďmi, ktorí nám boli nápomocní a podporovali nás. Andrej bol niekoľko rokov členom detského cirkevného speváckeho zboru Kvapôčky, čo ovplyvnilo aj výber jeho strednej školy – Muzikálové konzervatórium, kde končí tretí ročník. Sme vďační za každé dieťaťko, za každý krôčik, posun, učenie, lásku, pohladenie, radosť v očiach, ktoré nám bolo a je odmenou v našej službe.

Profesionálna náhradná rodina Makovníková, Modra-Kráľová

Aká bola vaša cesta k profesionálnemu náhradnému rodičovstvu, čo vás motivovalo a aké ste mali predstavy o práci profesionálnej náhradnej rodiny?

O Domove detí Ľubietová sme sa dozvedeli už dávnejšie, keď bol v časopise Evanjelický posol spod Tatier uverejnený inzerát o voľnom pracovnom mieste. Vtedy sme sa začali zaoberať otázkou, či by sme boli súci pre túto úlohu. K tejto myšlienke sme sa vrátili neskôr, keď už Domov detí sídlil v Banskej Bystrici a v tomto Domove detí pracovali naši známi, s ktorými sme sa o tejto službe rozprávali a tiež o profesionálnom náhradnom rodičovstve hovorila jedna sestra na cirkevnom podujatí. Túto sestru a jej rodinu sme neskôr navštívili, boli sme milo prijatí a o tejto problematike sme sa rozprávali. Dnes je to naša kole-

gyňa. Neskôr sme sa skontaktovali s vtedajšou zastupujúcou pani riaditeľkou, ktorá bola veľmi ústretová a ochotná, a tak sme podstúpili prípravu a požiadali o zaradenie do pracovného pomeru. Chceli sme sa

od začiatku starať o novorodencov, čo v tom čase nebolo možné.

Vybrali ste si Stredisko evanjelickej diakonie Banská Bystrica – Domov detí, ktoré

zastrešuje profesionálne náhradné rodiny. Ako ste získali informácie o tomto diakonickom zariadení a prečo ste sa rozhodli byť súčasťou tejto siete – siete rodín?

O Domove detí sme sa dozvedeli z cirkevnej tlače a z rozprávania známych. Súčasťou Domova detí sme sa rozhodli byť preto, lebo sme mali a máme túžbu pomáhať opusteným deťom. Prečo práve SED Banská Bystrica? Pretože sme obaja s manželkou evanjelici a chceli sme slúžiť cez evanjelickú organizáciu.

Koľko rokov pôsobíte ako profesionálna náhradná rodina? A aké boli vaše začiatky?

Ako profesionálna náhradná rodina pôsobíme od 1.4.2009, čiže desať rokov. Na začiatku tejto služby k nám prišli dvaja chlapci Peťko a Igorko, ktorí sú u nás dodnes.

Koľko detí ste mali, alebo máte vo svojej starostlivosti?

Poskytovali sme starostlivosť 7 bábätkám, ktoré už od nás odišli či už späť do biologickej rodiny, alebo do náhradnej rodinnej starostlivosti. V súčasnosti máme v starostlivosti okrem už spomínaných chlapcov ešte päťmesačné dievčatko.

Ak máte vlastné deti, ako vaše deti prijali nových „súrodencov“ do rodiny?

S manželkou máme troch synov, ktorí sa na príchod nových detí vždy tešili. S našimi deťmi vždy

preberáme príchod nového dieťaťa do rodiny.

Ak vašu rodinu už opustili deti, o ktoré ste sa starali, ostali ste v kontakte? Navštevujú vás aj naďalej?

Našu rodinu opustilo už sedem detičiek. Najstaršie malo 19 mesiacov. Vždy, keď od nás odchádzajú, je to ťažké pre nás a aj pre ostatné deti v rodine, často sa k nim vraciame v spomienkach. Na druhej strane máme radosť z toho, že sa pre nich našla milujúca rodina a veríme, že nás si Pán Boh použije znova, keď to bude potrebné. Skoro so všetkými sme v kontakte, niekedy si zavoláme, navštevujú nás, alebo navštívime my ich, posielajú nám fotky, keď majú nejaký úspech, podelia sa oň s nami.

Aké je to byť dočasnou mamou, alebo dočasným otcom, keď viete, že biologickí rodičia si dieťa môžu kedykoľvek odvieť? Nikdy ste neuvažovali o adopcii?

Pri príchode prvých chlapcov sme boli upozornení na to, že tieto deti môžu byť u nás len dočasne. Nevedeli sme si dosť dobre predstaviť, aké to bude, keď od nás deti odídu. Boli sme však presvedčení o tom, že sa chceme starať o bábätká, čo sa v roku 2012 stalo realitou a boli sme postavení pred úlohu zvládnuť odchod osem mesačného dieťaťa. Bolo to ťažké, no Pán Boh nám aj k tomuto dáva silu. Práve

toto dieťaťko sa vrátilo do svojho rodinného prostredia. Ostatných šesť išlo do predosvojiteľskej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti. O osvojení sme rozmýšľali a aj náš najmladší syn je osvojený, on však nebol v detskom domove. O osvojení detí, ktoré boli v našej starostlivosti z Domova detí sme neuvažovali, pretože v takom prípade by sme mohli pomôcť len jednému dieťaťu. Takto sme nápo-mocní viacerým.

Ako komunikujete s biologickými rodičmi? Čo vás pri tejto vašej službe najviac prekvapilo, ale aj zarmútilo, zaskočilo, či naopak potešilo?

S biologickými rodičmi komunikujeme väčšinou počas stretnutí s deťmi na pôde Domova detí alebo v inom sociálnom zariadení, pokiaľ sú tam rodičia umiestnení. Občas komunikujeme aj telefonicky, no tieto rozhovory, alebo stretnutia sú sporadické. V tejto službe je veľa prekvapení, jedným je správanie detí v staršom veku, najmä v období puberty. Zarmúti nás každý neúspech, sklamanie. Tešia nás úspechy detí v škole, na športoviskách a úsmevy bábätiok. Máme radosť z toho, keď sa nám ozvú noví rodičia detí, ktoré od nás odišli.

*Eva Bachletová
publicistka a spisovateľka*

*Foto: archív Náhradné
profesionálne rodiny*

Pod'akovanie

V posledných dvoch číslach sme sa venovali jednej z najzraniteľnejších skupín – deťom. Je to téma, ktorá viac rezonuje v čase prichádzajúcich vianočných sviatkov. Nikto by nemal byť sám, o to viac naši najmenší. Život v profesionálnych náhradných rodinách prináša deťom novú nádej. Sme veľmi vďační za rodiny, ktoré nasledovali

Božie volanie a vidia v tejto službe príležitosť pomáhať. Vidia v tom vyšší zámer. Celú túto činnosť však zastrešujú aj ďalšie srdcia, ktoré sú otvorené pre prácu s deťmi. Sú to zamestnanci Strediska Evanjelickej diakonie Banská Bystrica Domova detí, bez ktorých by mnohé veci nemohli fungovať. Veľmi pekne im ďakujeme za ich obetavú prácu. Predovšetkým by sme však chceli vysloviť naše veľké ďakujem rodine

pani riaditeľky Ľuboslavy Reišteterovej, ktorá počas svojho pôsobenia v našom Stredisku odvieďla veľký kus úžasnej, neoceniteľnej práce a s láskavým a odhodlaným srdcom vstupovala do každého jedného dňa. Zákerná choroba však spôsobila, že dnes už nie je medzi nami. S láskou a s vďakou na ňu vždy budeme spomínať.

Evanjelická diakonia

Postavenie a úloha psychológa v Domove detí

V Stredisku Evanjelickej diakonie Banská Bystrica Domov detí poskytujeme v súčasnosti starostlivosť 39 deťom umiestneným v profesionálnych náhradných rodinách. Osudy detí, ktoré sú umiestňované do našej starostlivosti, sú rôzne. Niektoré deti prídu ako malé bábätká, ktoré nemali príležitosť lepšie sa poznať so svojimi biologickými rodičmi a rodinami, iné prídu z biologických rodín, v ktorých žili niekoľko rokov, odchod z rodiny pre ne nebol jednoduchý a adaptácia na nové prostredie zvyčajne trvá dlhšie. Cieľom tohto článku je čitateľom v krátkosti bližšie priblížiť prácu psychológov v našom zariadení, ktorých úlohou je okrem práce s deťmi, s profesionálnymi náhradnými rodinami a inými odborníkmi aj účasť na prípadových či rôznych iných konferenciách, metodických stretnutiach, ale aj ďalšie vzdelávanie.

Práca psychológov s deťmi začína hneď pri príchode dieťaťa do nášho Domova detí, konkrétne do profesionálnej náhradnej rodiny, resp. ešte pred ním v zmysle, že na príchod nového dieťaťa je potrebné vopred pripraviť aj členov profesionálnej náhradnej rodiny, do ktorej bude dieťa umiestnené. Po príchode do nového prostredia poskytujú psychológovia deťom psychologickú intervenciu, ktorá zahŕňa najmä psychologické poradenstvo s dôrazom na podporu, stabilizáciu a skrining momentálneho emocionálneho stavu dieťaťa. Počas adaptačného obdobia dieťaťa na prostredie profesionálnej náhradnej rodiny vykonávajú psychológovia skrining psychického a emočného stavu dieťaťa, a to rozhovorom s dieťaťom, s profesionálnym náhradným rodičom, pozorovaním, analýzou produktov činnosti a ďalšími psychologickými metódami a technikami. Dôležité je pri tom dbať na vek a zrelosť dieťaťa v čase, keď došlo k jeho umiestneniu. Úlo-

hou psychológov je okrem vstupnej odbornej psychodiagnostiky realizovať aj opakovanú odbornú psychodiagnostiku, ktorá sa vykonáva u detí v prípade, ak nastanú nejaké zmeny v ich psychickom a emočnom stave a periodickú odbornú psychodiagnostiku, ktorá sa vykonáva u detí do 3 rokov. Cieľom periodickej odbornej psychodiagnostiky je skrining psychomotorického vývinu dieťaťa. Každému dieťaťu psychológovia vytvorili po umiestnení do zariadenia plán psychologickej starostlivosti, ktorý okrem iného obsahuje konkrétne úlohy pre ich prácu s dieťaťom.

Psychológovia pracujú s dieťaťom individuálne, ale aj skupinovo, taktiež v súčinnosti s profesionálnymi náhradnými rodičmi, s členmi odborného tímu, s biologickými rodičmi a s blízkymi osobami dieťaťa, ako aj so žiadateľmi o náhradnú rodinnú starostlivosť a zástupcami iných inštitúcií, ku ktorým patria napríklad klinický psychológ, psychiater, špeciálny pedagóg, logopéd a ďalší. Navštevujú profesionálne náhradné rodiny, v ktorých realizujú rôzne aktivity, pohovory, rozhovory s deťmi a s profesionálnymi náhradnými rodičmi, venujú sa riešeniu aktuálnych ťažkostí, starostí, tešia sa spolu s deťmi z ich úspechov, pomáhajú im spracovať sklamanie, zranenie. Sú prítomní na stretnutiach detí s biologickými rodičmi, rodinnými príslušníkmi a blízkymi osobami, ktorým v prípade ich záujmu poskytujú poradenstvo, konzultácie, uskutočňujú nácvik rodičovských zručností. Práca s niektorými biologickými rodinami, je náročnejšia najmä preto, že niektorí rodičia majú nízku mentálnu úroveň, častokrát aj napriek podrobnému vysvetľovaniu nerozumejú jednoduchým informáciám, usmerneniam a pravidlám, ktoré je potrebné pri osobnom kontakte s deťmi dodržiavať. Jedným z takých pravidiel je na-

príklad to, že na stretnutia s deťmi nemôžu prísť pod vplyvom alkoholu. Psychológovia pracujú aj s mladými dospelými, ktorých v spolupráci s profesionálnymi náhradnými rodičmi a sociálnymi pracovníkmi pripravujú na osamostatnenie sa.

Ďalšími oblasťami, ktorými sa vo svojej práci s deťmi zaoberajú, sú sociálno-psychologický výcvik, cieľom ktorého je hlbšie porozumenie vlastným emóciám a prežívaniu, nácvik efektívnych foriem komunikácie a preventívne aktivity pre deti, ktoré sú zamerané na podporu a ochranu zdravia detí, a to najmä protidrogovú prevenciu a prevenciu sexuálneho zneužívania a sexuálneho správania.

Psychológovia ďalej realizujú prípravu detí na náhradnú rodinnú starostlivosť, či už formou osvojenia alebo formou pestúnskej starostlivosti. Zúčastňujú sa na interakciách žiadateľov o náhradnú rodinnú starostlivosť s malými deťmi, vyhodnocujú priebeh nadväzovania ich vzájomného osobného vzťahu. Pri interakciách je dôležité sledovať ich vplyv na zdravý psychický, fyzický a sociálny vývin detí. Malé deti približne do 2 rokov si na žiadateľov zvykajú rýchlejšie a ľahšie ako staršie deti. Dĺžka procesu nadväzovania osobného vzťahu medzi žiadateľmi a dieťaťom závisí aj od toho, aký čas je dieťa v danej profesionálnej náhradnej rodine umiestnené. Psychológ je pre dieťa v procese náhradnej rodinnej starostlivosti taktiež oporou, istotou, a to najmä v situáciách, keď sa už interakcie konajú bez prítomnosti profesionálneho náhradného rodiča. Psychológovia poskytujú podporu a poradenstvo aj žiadateľom o náhradnú rodinnú starostlivosť, sprevádzajú ich počas celého procesu. Náhradná rodinná starostlivosť umožňuje deťom, najmä tým menším, začleniť sa do novej

„vlastnej“ rodiny a byť jej plnohodnotným členom. Povzbudením pre nás sú všetky úspešné interakcie, keď sa žiadateľom podarí vytvoriť si s dieťaťom pozitívny a láskou naplnený vzťah. Taktiež spätná väzba, ktorú dostávame od týchto ľudí aj po niekoľkých rokoch, či

už prostredníctvom osobného, písomného kontaktu, fotografií alebo sprostredkované cez profesionálnych náhradných rodičov, ktorí sú s niektorými žiadateľmi v kontakte aj po úspešnom ukončení procesu náhradnej rodinnej starostlivosti. V takýchto situáciách vidíme,

že naša práca a vynaložené úsilie majú zmysel.

Lenka Sekerešová
psychologička SED Banská
Bystrica Domov detí

Nenahradiť ná služba

Život má mnoho príležitostí, v ktorých prežívame radosť pokoj a požehnanie. Príchod nového človeka na svet je väčšinou spojený s radosťou. Ona sprevádza rodičov už týždne pred jeho narodením. Mnohí radi spomínajú, aké to bolo vzrušujúce, keď sa otec i mamka tešili z prvých pohybov, ktoré sú jemné ako trepotanie motýľích krídel. Oteckovia a mamky radi tiež spomínajú, ako s napätím vyberali prvú drobnú košielku, ktorá je až neuveriteľne malá s poznámkou: či mu bude dosť veľká? Iní sa tešili z úspešne vybratého kočíka, ktorého výber je často ovplyvnený moderným trendom, či finančnými možnosťami. Rodičia neraz spomínajú na dobrodružnú cestu, ktorou prešli pri vyberaní mena pre budúceho jeho nositeľa. Radosť prichádza s prvým krikom, aj s prvým úsmevom, s prvým krokom. Mať dieťa znamená mať radosť, ale znamená to mať aj zodpovednosť.

Pred nejakým časom som čítal knižku „O rodičoch a deťoch“, kde bolo napísané: že „každé dieťa, ktoré prichádza na tento svet je svedectvom o tom, že Boh nestratil radosť z človeka“. Treba povedať, že táto radosť nie je niečo nové. Biblia hovorí o deťoch v mnohých obrazoch a situáciách. Ani Pán Ježiš sa nevyhýbal možnosti vyjadriť sa k tejto téme. Veľmi pekným spôsobom sa k tomu vyjadril v jednej situácii, ktorú máme v Matúšovom evanjeliu, kde hovorí: „On zavolať k sebe dieťa, postavil ho medzi nich a povedal: „Veru, hovorím vám: Ak sa neobráťte a nebudete ako deti, nevojdate do nebeského krá-

ľovstva. Kto sa teda poníži ako toto dieťa, ten je najväčší v nebeskom kráľovstve. A kto prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma. Ale pre toho, kto by pohoršil jedného z týchto maličkých, čo veria vo mňa, bolo by lepšie, keby mu zavesili mlynský kameň na krk a ponorili ho do morskej hlbiny“.

Mt. 18, 2-6;

Ak nejaké dieťa hoci i len krátky čas nevidíme, tak často zvykne hovoriť, že cudzie deti rastú akosi rýchlejšie. A keby sme reálne zmerali ich výšku, prideme na to, že skutočne za pár dní či týždňov o niečo povyrástli. Deti boli vždy predmetom záujmu v každej spoločnosti. Dokonca Pán Ježiš povedal, že majú svojich „strážnych anjelov“: *Dajte si pozor, aby ste neopovrhli ani jedným z týchto maličkých. Lebo vám hovorím, že ich anjeli v nebi ustavične hľadajú na tvár môjho Otca, ktorý je na nebesiach. Mt. 18, 10;* Aké nádherné vyjadrenie.

Aká je však pravda a realita o deťoch? Ako ich prijímame? Aký postoj máme k nenarodeným deťom? Aký príklad svojho života im ponúkajú dospelí? Čo sme schopní urobiť pre deti bez rodičov? V ťažkom povzdychu nejedného rodiča sa skrýva rozčarovanie i smútok nad životom svojich detí. Iste, mohli by sme ešte produkovať mnoho ďalších otázok k tejto téme. Jedno si však musíme uvedomiť, že svet detí sa prelína do sveta dospelých. Dospelí boli deťmi a deti dospievajú. Deti stoja na piedestále, ale sú často aj zneužívané v spoločnosti, doma, v rodinách. Deti žijú v skvostných

Dušan Havrila

palácach i na smetiskách sveta. Jedna perfektné jedlá na striebornom servise, ale tiež pijú vodu z kaluže blata. Ich oblečenie je značkové, super vyzerajúce, ale aj oblečenie zo starej plachty či jutového vreca. Ich nezrozumiteľné prvé slová i jasne naformulované vety v nás vyvolávajú smiech i plač. Takto vidím deti ja. Sú pre Boha tak dôležité, „že ich anjeli v nebi ustavične hľadajú na tvár nebeského Otca, ktorý je na nebesiach.“ A ešte jedna dôležitá jedinečnosť a originalnosť. Každé jedno dieťa má právo pomenovať jednu ženu – matkou a jedného muža – otcom.

Deti boli a sú dôvodom radosti i príčinou bolesti. A treba povedať aj to, že deti to nemajú ani dnes vôbec ľahké, ak zoberiem do úvahy, že už v rannom veku musia skoro vstávať, lebo musia do jaslí, či materskej školy. V školskom veku znova musia skoro vsávať, aby stihli prísť na nultú či prvú hodinu. Taký je však život. Iste toto je len slabý odvar bolesti tých detí, ktoré nedo-

stali šancu vyrastať v usporiadanej rodine. Treba vysloviť úprimný obdiv a uznanie, ale aj poďakovanie tým ľuďom, ktorí s odvahou a zodpovednosťou zobrali na seba úlohu náhradných rodičov. V tomto smere treba poďakovať aj pedagógom

na všetkých stupňoch vzdelávania, lebo mnohí v rozličných smeroch zobrali na seba aj úlohu a zodpovednosť „druhých“ rodičov. Modlime sa za tých, ktorým leží na srdci človek – dieťa vo všeobecnosti, ale aj za tých, ktorých konkrétna služ-

ba človeku – dieťaťu je inšpirovaná slovami Pána Ježiša: „*A kto prijme jedno takéto dieťa v mojom mene, mňa prijíma.*“

Dušan Havrila
ev. a. v. farár CZ ECAV Košice

ZO ŽIVOTA ÚSTREDIA EVANJELICKEJ DIAKONIE

Dobrovoľnícke projekty v plnom prúde

Naši dobrovoľníci

Evanjelická diakonia ECAV vďaka spolupráci s Diakoniou Mitteldeutschland mohla aj tento rok privítať nových nemeckých dobrovoľníkov. Pia a Nico k nám pricestovali koncom augusta. Tohtoročnou novinkou je dobrovoľnícky projekt podporený Európskou úniou v rámci programu Európskeho zboru solidarity v spolupráci s Národnou agentúrou ERASMUS+ pre oblasť mládeže a športu, vďaka ktorému k nám zavítali aj Daniil a Yurii z Ukrajiny. Všetci štyria dobrovoľ-

níci sa po pár dňoch adaptácie v novom prostredí zúčastnili úvodného seminára vo Vysokých Tatrách. Cieľom seminára bolo osvojiť si základy slovenského jazyka, oboznámiť sa so slovenskou kultúrou, zvykmi a slovenskou kuchyňou. S radosťou môžeme konštatovať, že všetkých štyroch slovenský jazyk oslovil a majú záujem o jeho hlbšie štúdium, čo im veľmi pomôže pri vykonávaní pracovných aktivít. V spolupráci s našimi partnermi bude Pia počas nasledujúceho roka dobrovoľníčkou v Stredisku Evanjelickej diakonie Bratislava, na Evanjelickom lýceu na Vranovskej a na Evanjelickej bohosloveckej fakulte UK v Bratislave. Daniil

a Yurii budú taktiež pomáhať v Stredisku Evanjelickej diakonie Bratislava. Nica čaká dobrovoľnícky rok v cirkevnom zbore ECAV vo Vrbovcach. Ďakujeme všetkým partnerom za túto možnosť a veríme, že tá chuť a entuziazmus, ktoré sme videli na dobrovoľníkoch na úvodnom seminári, prinesie bohaté ovocie ako pre spomínané zariadenia, tak aj pre samotných dobrovoľníkov.

Naším dobrovoľníkom prajeme veľa Božieho požehnania, vedenia a ochrany vo všetkom, čo je pred nimi.

Dana Balonová
Referát zahraničných
a ekumenických vzťahov ÚED

**EURÓPSKY
ZBOR
SOLIDARITY**

Odborné vzdelávanie zamestnancov Diakonie

Dňa 30. septembra 2019 sa v priestoroch Strediska Evanjelickej diakonie Bratislava stretli riaditelia a sociálni pracovníci stredísk Evanjelickej diakonie na porade riaditeľov. Vzdelávanie pripravilo Ústredie Evanjelickej diakonie Bratislava. Na začiatku porady, ktorá bola spojená aj s odborným vzdelávaním, privítal poverený riaditeľ Evanjelickej diakonie Ján Gasper generálneho biskupa ECAV na Slovensku Ivana El'ka, spolu s ostatnými prítomnými.

Generálny biskup ECAV na Slovensku, Ivan El'ko, otvoril túto poradu a prihovril sa prítomným slovami na základe textu z Listu apoštola Pavla Filipským 2, 12 – 15.

Nasledovala prednáška Lýdie Brichtovej, venovaná aktuálnej no-

vele zákona o sociálnych službách. Táto novela, okrem iného, priniesla aj niektoré zmeny vo financovaní. V rámci svojej prezentácie bližšie predstavila aj informačný systém, ktorý zavádza Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR. Zavedenie tohto systému pozitívne ocenili všetci prítomní, nakoľko by im to malo zjednodušiť administratívne práce týkajúce sa štatistiky a výkazníctva.

V ďalšom bloku so svojou prednáškou, ktorá bola venovaná vzdelávaniu k štandardom kvality vystúpila Katarína Chmurčiaková. Prednáška odrážala praktické skúsenosti a znalosti v oblasti zavádzania štandardov kvality do našich zariadení.

Na záver by sme chceli poďako-

Lýdia Brichtová s prednáškou
Vládna novela zákona o soc. službách

vať generálnemu biskupovi Ivanovi El'kovi, ako aj prednášajúcim za ich účasť na stretnutí.

Veríme, že tento deň bol nielen profesijným prínosom pre všetkých zúčastnených, ale aj priestorom, v rámci ktorého sme sa mohli stretnúť a vymeniť si skúsenosti, ako kolegovia a priatelia.

Jana Gasperová
Referát Public relations
a Fundraising ÚED

Ivan El'ko, brat generálny
biskup medzi nami

Diakonia je praktickou ukážkou viery

V piatok, 11. októbra 2019, slovenský evanjelický luteránsky cirkevný zbor v Nadlaku prijal predsedníctvo ECAV zo Slovenska. Piatkový večer strávili s presbytermi zboru a zamestnancami miestnej diakonie. V sobotu ráno sa delegácia zúčastnila na rannej pobožnosti v evanjelickom kostole. Predsedníctvo ECAV na Slovensku

pokračovalo návštevou Slovenského evanjelického luteránskeho seniorátu v Rumunsku. V rámci návštevy Rumunska navštívila delegácia aj Temešvár, kostol v centre mesta na Lutherovom námestí, v ktorom sa stretávajú slovenskí, nemeckí aj maďarskí evanjelici.

Pozvanie prijal aj poverený riaditeľ Evanjelickej diakonie ECAV

na Slovensku, Ján Gasper, ktorý sa v sobotu, 12. októbra 2019, pridal k delegácii zo Slovenska.

Po celodennom bohatom programe sa delegácia zúčastnila divadelného predstavenia Charleyho teta v kultúrnom dome. Milým prekvapením bolo zistenie, že divadelnú hru odohrali slovenskí herci zo Spišského divadla. Hru režíroval Emil Spiššák.

V nedeľu ráno sa uskutočnili slávnostné služby Božie v evanjelickom chráme v Nadlaku. Kazateľom bol generálny biskup ECAV Ivan Elko, ktorý veriacim priblížil Boha ako ľútostivého a milostivého voči nám ľuďom. V rámci služieb Božích vystúpil aj miestny spevácky zbor Cantate. Po skončení služieb Božích sa veriaci presunuli na priestranstvo za kostolom, kde generálny biskup posvätil základný

kameň denného stacionára. Potom sa prítomným prihovril aj riaditeľ Evanjelickej diakonie na Slovensku Ján Gasper. Prítomných uistil, že miestna diakonia je praktickou ukážkou viery v Ježiša Krista a zaželel im veľa síl a veľa Božieho požehnania, aby sa z toho obyčajného kameňa stalo veľké Božie dielo.

Neskôr sa hostia presunuli do Demokratického zväzu Slovákov a Čechov v Rumunsku, kde ich pri-

vítal prvý podpredseda Pavel Hlásnik.

Spoločné chvíle, ktoré sme prežili, boli naplnené Božou prítomnosťou a veríme, že milostivý Pán Boh nás bude naďalej sprevádzať a požehnávať našu prácu.

Pavel Nagy-Gyuris Krokoš
zborový dozorca CZ Nadlak

Protipovodňové opatrenia

Evanjelická diakonia už niekoľko rokov spolupracuje s Diakonie Katastrophenhilfe na projekte v oblasti humanitárnej pomoci. Slovensko tiež patrí ku krajinám v Európe, kde v posledných rokoch zaznamenávame zvýšený počet povodní, pre ktoré je charakteristická krátka, ale o to väčšia intenzita prívateľných vôd. Preto považujeme za dôležité sa touto témou zaoberať a zároveň

nachádzať spôsoby, ako eliminovať následky vzniknutých škôd. Vychádzame z faktov, aké vážne dopady mali povodne na spoločnosť, ktoré zasiahli Slovensko v rokoch 2002, 2010 a 2013. Tieto povodne v značnej miere spôsobili materiálne škody a významne ovplyvnili zmenu životného prostredia v niektorých regiónoch. V severných a východných oblastiach Slovenska

pozorujeme nárast povodňových rizík v porovnaní s priemernými povodňami. Južné a západne oblasti Slovenska majú tendenciu k výrazným suchám, čo následne vedie k prívateľným dažďom.

Vďaka tejto spolupráci sa nám už podarilo zriadiť humanitárne stanice v Bratislave, Komárne, Suchanoch a Chmeľove.

V rámci posilnenia pripravenosti na prírodné katastrofy nám náš nemecký partner poskytol 50 výkonných odvlhčovačov. Tieto prístroje sme si vyzdvihli 14. októbra 2019 v Nemecku. O možnosti ich použitia vás budeme informovať.

Dana Balonová
Referát humanitárnej
a rozvojovej pomoci ÚED

Návšteva Diakonie Württemberg

Dňa 15. októbra 2019 Ústredie Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku poctil svojou návštevou pán Pétur Thorsteinsson, zástupca našej partnerskej organizácie Diakonie Württemberg v Nemecku. Pán Thorsteinsson pracuje na Referáte medzinárodnej diakonie a je zodpovedný za program Hoffnung für Osteuropa. Tento program podporuje evanjelických a ekumenických partnerov v krajinách ako Slovensko, Poľsko, Srbsko, Rumunsko, Gruzínsko, Bielorusko, Rusko, Grécko a Kosovo. Ide o modlitebnú a finančnú podporu. Aj vďaka tomuto programu sa zlepšil život viacerým starším ľuďom, ľuďom s postihnutím, Rómom, utečen-

com, deťom z vojnových oblastí na Ukrajine, či obetiam z obchodovania s ľuďmi.

Počas stretnutia s povereným riaditeľom Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, Jánom Gasperom, vedúcou Referátu zahraničných a ekumenických vzťahov, Danou Balonovou, a asistentkou riaditeľa, Máriou Hubovou, sa pán Thorsteinsson oboznámil s fungovaním, aktuálnou situáciou a postavením Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku v rámci sociálnych služieb v podmienkach Slovenska. Naše plány a vízia do budúcnosti boli predmetom rokovania. Naš partner nás tiež informoval o blížiaci sa návšteve najvyšších pred-

Pétur Thorsteinsson a Ján Gasper

stavitel'ov Diakonie Württemberg, ktorá sa uskutoční 13. a 14. januára 2020.

Sme radi, že môžeme takýmto spôsobom upevňovať naše partnerské vzťahy a tešíme sa na ďalšiu spoluprácu.

Ján Gasper

poverený riaditeľ Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku

Dôstojne až do konca

Výbor pre zborovú diakoniú BAS

Ľudská dôstojnosť je v dnešnom svete, zameranom na matériu a digitálny pokrok, čoraz viac posúvaná do ústrania. Rešpektovať, tolerovať a správne pristupovať k človeku sa učíme celý život. Bratislavský seniorát (BAS) ECAV na Slovensku a Výbor pre zborovú diakoniú pri BAS sa v projekte s názvom „Dôstojne až do konca“ zamerali predovšetkým na dôstojný prístup k ťažko chorému a zomierajúcemu človeku.

V rámci projektu sa uskutočnili dva vzdelávacie semináre: dňa 22. septembra 2019 v Evanjelickej kostole v Trnave s názvom „Spre-

vádzanie zomierajúcich“ a v Mestskom centre sociálnych služieb v Modre dňa 23. októbra 2019 s názvom „Ako lepšie porozumieť dezorientovaným seniorom“. Cieľovou skupinou vzdelávania boli tí, čo poskytujú starostlivosť ťažko chorým a zomierajúcim, ako aj seniorom, či už v rodinnom prostredí, alebo v zariadeniach sociálnych služieb, tak štátnych ako aj neštátnych, ďalej duchovní BAS ECAV na Slovensku a ďalší záujemcovia. Prednášali odborníčky z praxe s dlhoročnými skúsenosťami, a to koordinátorka pre duchovnú službu

na Ústredí Sliezskej diakonii v Českom Těšíne, Miriam Szókeová, diplomovaná paliatívna sestra v hospici v Rakúsku, Magdaléna Danková a riaditeľka Strediska Evanjelickej diakonie Bratislava, Beata Dobová. Vzdelávacieho podujatia sa zúčastnili aj zástupcovia samosprávy, medzi nimi pani Jana Machálová, riaditeľka Mestského centra sociálnych služieb v Modre, pani Monika Bartošová, pracovníčka Mestského úradu v Modre, zamestnanci Oddelenia sociálnych služieb a zdravotníctva, a tiež správkyňa REVIE – Malokarpatskej komunitnej nadácie, Drahoslava Finková.

V rámci vzdelávacích seminárov sestra seniorka Sidonia Horňanová predstavila rovnomennú publikáciu s názvom „Sprevádzanie zomierajúcich“, príručku pre rodinných príslušníkov, duchovných, dobrovoľníkov a odborníkov pri sprevádzaní ťažko chorých a zomierajúcich, ktorú vydal Bratislavský seniorát ECAV na Slovensku. Súčasťou publikácie je aj leták pod

názvom Rýchly sprievodca sociálnymi službami, ktorý vznikol vďaka spolupráci s Evanjelickou diakoniou ECAV na Slovensku. Každý účastník si publikácie s letákmi mohol zdarma prevziať.

Vzdelávacie semináre spolu s publikáciou a letákom finančne podporili Trnavský samosprávny kraj, Mesto Modra a REVIA – Malokarpatská komunitná nadácia. Pomoc s organizáciou a občerstve-

ním ochotne poskytli hostujúce evanjelické cirkevné zbory Trnava a Modra-Kráľová. Naše poďakovanie patrí všetkým, ktorí sa akýmkoľvek spôsobom podieľali na realizácii projektu. Sme vďační Pánu Bohu, že sme mohli spoločne prežiť požehnaný a hodnotný čas.

Sidonia Horňanová
seniorka Bratislavského seniorátu

Projekt podporili:

Evanjelická diakonia
ECAV na Slovensku

20. výročie poľskej diakonie

Diakonia Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego w RP (ďalej iba Diakonia Polska) pri príležitosti 20. výročia získania právnej subjektivity zorganizovala 26. októbra 2019 vo Varšave slávnostný program, na ktorom mala aj Evanjelická diakonia ECAV svoje zastúpenie. Podujatie začalo službami Božími pod vedením biskupa Ryszard Bogusza, riaditeľa Diakonie Polska. Následne predniesli pozdravy niektorí partneri Diakonie Polska, riaditelia a reprezentanti Eurodiakonie, Diakonie Deutschland, Diakonie Württemberg, Gustav-Adolf-Werk v Nemecku, Sliezskej diakonie, Evanjelickej diakonie ECAV na Slovensku, Caritas Polska, ako aj predstavitelia ďalších kresťanských denominácií, ktoré majú v Poľsku svoje zastúpenie. Uznali,

Dana Balonová a Wanda Falk

že cesta, ktorou si prešla Diakonia Polska, nebola vždy ľahká, ale vďaka pevnému základu na Božom slove sa im podarilo každú prekážku prekonať, každý problém vyriešiť a pomôcť tým, ktorí to naozaj potrebujú. Bývalý prezident Diakonie Polska biskup, Jan Szarek, poukázal vo svojom príhovore na dôležitosť služby pomoci svojmu blížnemu. Previedol nás jednotlivými mŕtnikmi, ktoré viedli diakoniu do jej súčasnej podoby. Profesor

teológie René Krüger z Argentíny sa k nám prihovril slovami pána Ježiša z Evanjelia podľa Lukáša 14, 12-14. Teológ a bývalý prezident nemeckej diakonie, Klaus-Dieter Kottnik, vyzdvihol význam cezhraničnej spolupráce medzi jednotlivými diakoniami. Nasledovala panelová diskusia vopred oslovených hostí, ktorí diskutovali o súčasných výzvach diakonickej práce a postavení diakonickej organizácie v spoločnosti. Celým dňom nás sprevádzalo sláčikové kvarteto.

Na záver biskup Ryszard Boghusz a generálna riaditeľka Diakonie Polska, Wanda Falk, sa poďakovali všetkým zúčastneným hosťom za spoluprácu. O deň na to slávnostné služby Božie v kostole Svätej Trojice ukončili toto vydarené podujatie.

Dana Balonová
Referát zahraničných
a ekumenických vzťahov ÚED

Foto: web.diakonia.pl

Ryszard Bogusz, Bishop

Srdcia otvorené pre pomoc iným

Evanjelicú spojenú školu v Prešove navštívila 12. novembra 2019 pracovníčka Evanjelickej diakonie Katarína Šoltésová, aby žiakom 5. až 7. ročníka základnej školy a I.O (prímy) osemročného gymnázia predstavila činnosť ED. Mladší žiaci sa dozvedeli, čo je diakonia, čo tvorí jej znak a čo symbolizuje. Skladali puzzle, objavovali strediská diakonie na Slovensku, rozprávali sa o tom, ako si človek ničí svoj život, ale aj o tom, ako môžu oni vo svojom okolí pomáhať tým, ktorí to potre-

bujú. Starší žiaci si hrovou formou zopakovali, čo už o diakonii vedia. Potešujúce bolo zistenie, že si toho z predchádzajúcich stretnutí s pani Šoltésovou veľa pamätajú. Šiestaci a žiaci I.O sa zamysleli nad tým, ako môžeme pomáhať a malými skutkami lásky meniť svet okolo nás. Spoločne sa snažili prísť na to, aké vlastnosti charakterizujú dobrovoľníka. Kto sú seniori? Čo sa od nich môžeme naučiť a čo pre nich môžeme urobiť my? Na tieto otázky sa snažili odpovedať siedmaci. Diskutovali aj

o dobrovoľníctve, o skupinách ľudí, ktoré sú na okraji záujmu našej spoločnosti, či postihnutí katastrofami. Pre žiakov bolo zaujímavé počúvať a rozprávať sa o tom, čo všetko môžu aj oni ro-

Vystúp z komfortnej zóny

Jeden druhému

biť, aby potešili, povzbudili druhých ľudí, či pomohli im. Tešíme sa z toho, že „Deň diakonie“ sa vďaka niekoľkoročnej spolupráci Evanjelickej spojenej školy v Prešove, prostredníctvom Mateja Oráča, duchovného správcu našej školy, s Evanjelicou diakoniou stal pravidelnou súčasťou našich aktivít pre žiakov.

Dnešný svet nutne potrebuje ľudí s otvoreným srdcom, veríme, že aj toto je spôsob, akým môžeme pootvoriť srdcia našich detí pre ľudí, ktorí to potrebujú.

Lucia Beňová
učiteľka Evanjelickej
spojenej školy v Prešove

Skvalitnenie života seniorov

Evanjelicá diakonia sa snaží pomáhať rôznym marginalizovaným skupinám. Jednou z nich sú aj seniori. Nielen rôzne výskumy, ale už aj realita nasvedčujú o tom, že populácia starne a je potrebné na túto situáciu reagovať. Okrem toho, dnešná spoločnosť posúva staršiu generáciu na jej okraj, a tým sa seniori stávajú zraniteľnou skupinou. Projekt s názvom „Cestou zodpovednosti ku skvalitneniu života seniorov“, ktorý Evanjelicá diakonia ECAV na Slovensku môže vďaka

finančnej podpore Nadácie Henkel Slovensko tento rok realizovať, sa snaží takpovediac „zbúrať“ stereotypy, ktoré si dnešná spoločnosť o starnúcom človeku vytvorila. Zároveň sa snažíme poukázať na zodpovedný prístup každého jedného z nás, pri starostlivosti v prvom rade o nášho ducha, ale i o telo a dušu. V rámci projektu sme pripravili sériu prednášok, v spolupráci so Strediskami Evanjelickej diakonie – dennými stacionármi a cirkevnými zbormi. Prednášky sa konali v denných stacionároch v Chmeľove, Vranove nad Topľou, Slatine nad Bebravou a v cirkevných zboroch ECAV Nové Mesto nad Váhom, Veľký Krtíš a Nitra. Dôležitou súčasťou každého stretnutia bolo predstavenie novovzniknutej publikácie s názvom „Praktický sprievodca sociálnymi službami“ – príručky pre seniorov, rodinných príslušníkov,

odborníkov a dobrovoľníkov v oblasti sociálnych služieb.

Ďakujeme Nadácii Henkel Slovensko i všetkým, ktorí sa pričínili o úspešný priebeh realizácie projektu. Predovšetkým sme vďační Pánu Bohu za toto požehnané a vzácne obdobie, v ktorom sme mohli pri-niesť, v čo aj veríme, nové podnety do života najmä staršej generácie.

Katarína Šoltésová
Referát zborová
diakonia ÚED

SED Chmeľov Aktívni seniori

Projekt podporili:

Evanjelická diakonia opäť súčasťou Potravinovej zbierky na Slovensku

Spoločnosť Tesco zrealizovala už siedmy ročník najväčšej Potravinovej zbierky na Slovensku. Zapojiť sa mohli zákazníci v 120 obchodoch Tesco vo všetkých regiónoch od štvrtka 21. novembra 2019 až do soboty 23. novembra 2019. Tento rok sa podarilo opäť prelomiť rekord. Celkovo zákazníci Tesco darovali viac ako 171 ton tr-

v Gabčíkove.

Naše poďakovanie patrí všetkým ľuďom na Slovensku, ktorí sa podelili so svojimi finančnými prostriedkami a do nákupných vozíkov pridali tovar, ktorý posluží jednotlivcom i rodinám.

Dobrovoľníci z CZ ECAV Košice

Dobrovoľníci Tesco Kráľovský Chlmec

vanlivých potravín a drogérie v celkovej hodnote 260-tisíc eur. Tesco podporí všetky zapojené charity aj finančným príspevkom vo výške 20% hodnoty všetkých vyzbieraných produktov.

Potravinovú zbierku spoluorganizuje Tesco s Potravinovou bankou Slovenska, Slovenskou katolíckou charitou, Depaul Slovensko, Evanjelickou diakoniou ECAV na Slovensku a OZ Vagus.

Evanjelická diakonia ECAV tento rok opäť pomáhala prostredníctvom cirkevných zborov ECAV Banská Štiavnica, Bardejov, Brezová pod Bradlom, Košice, Kráľovský Chlmec, Myjava, Pliešovce, Senica, Stará Turá, Sládkovičovo, ako aj stredísk Evanjelickej diakonie Bratislava, Horná Mičiná – DEBORA útulok pre matky s deťmi, Chmeľov, Komárno, Košeca, Kšinná, Skalica, Vranov nad Topľou. Do pomoci sa zapojilo aj zariadenie pre seniorov

Pracovníci, spolupracovníci, dobrovoľníci stredísk Evanjelickej diakonie a cirkevných evanjelických a. v. zborov pomáhali v predajniach TESCO zbierať trvanlivé potraviny, drogériový tovar, prostriedky osobnej hygieny. Vyzbie-

raná pomoc je určená pre deti, seniorov, zdravotne postihnutých, rodiny, ktorí sa ocitli v zložitej životnej a sociálnej situácii.

Ďakujeme všetkým cirkevným zborom ECAV, strediskám Evanjelickej diakonie, obetavým dobrovoľníkom, ktorí v obchodných prevádzkach TESCO zbierali zakúpený tovar. Hodnota vyzbieraného tovaru prostredníctvom Evanjelickej diakonie činí tento rok celkovo 48 554 € a celková hmotnosť darovaného tovaru predstavuje 32 281 kg.

Naše poďakovanie patrí všetkým ľuďom na Slovensku, ktorí sa podelili so svojimi finančnými prostriedkami a do nákupných vozíkov pridali tovar, ktorý posluží jednotlivcom i rodinám.

Ďakujeme!

Jana Gasperová
Referát Public relations
a Fundraising ÚED

Dobrovoľníci z CZ ECAV Sládkovičovo

ZO ŽIVOTA STREDÍSK EVANJELICKEJ DIAKONIE

V láske slúžiť naďalej

Sme vďační Pánu Bohu za rok, ktorý sme mohli v stredisku Evanjelickej diakonie Bratislava prežiť. Spoločne sme oslavovali nášho Pána na službách Božích s bratmi farármi z CZ ECAV Bratislava a CZ ECAV Bratislava-Dúbravka. Duchovnou posilou pre klientov boli aj pravidelné modlitebné stíšenia, ktoré viedli sestry z CZ ECAV Bratislava. Touto cestou ďakujeme všetkým, ktorí našich klientov prišli povzbudiť. Vďaka patrí aj tým, ktorí sa postarali o kultúrne zážitky a potešili nás divadlom, piesňami či básňami.

Naši klienti mali tiež veľkú radosť z arteterapie, kedy mohli roz-

víjať svoje vnútorné pocity a oživovať témy, ktoré im boli vždy blízke. Osvedčili sa aj iné formy terapie – napríklad pečenie zákuskov, kedy si najmä klientky mohli zaspomínať na recepty z mladosti a zároveň trénovať jemnú motoriku.

Keďže sa blížila Vianoce, v spolupráci s našimi dobrovoľníkmi a zamestnancami sme už pripravili sviatočnú výzdobu. Veríme, že vianočný čas bude pre nás všetkým požehnaním. Naše Stredisko Evanjelickej diakonie Bratislava sa tiež zapojilo do aktivít, ktoré majú širší spoločenský kontext. Patrí k nim potravinová zbierka TESCO, počas ktorej naši pracovníci a dobrovoľ-

Terapia pečením

níci aj tento rok pomáhali v bratislavskej predajni zbierať potraviny a hygienické potreby pre tých, ktorí to najviac potrebujú.

Veríme, že aj v novom prichádzajúcom roku budeme môcť v láske, s Božou pomocou naďalej našim klientom slúžiť a zároveň veríme, že sa nám podarí naplniť aj vízie, ktoré by sme radi zrealizovali pre naše stredisko. Nech nás vedie a žehná milostivý Pán.

Beata Dobová
riaditeľka SED Bratislava

Foto: archív SED Bratislava

Dobrovoľníci SED Bratislava

Stretnutie profesionálnych náhradných rodín

V októbrovú malebnú jeseň, v dňoch 17. – 20. októbra 2019, sa stretli pracovníci SED Banská Bystrica Domov detí s profesionálnymi náhradnými rodinami a detičkami na pobyte v krásnej doline v blízkosti dediny Hronec. Našu radosť znásobilo hrejivé slniečko, farebné ligotavé lístie, radostná čerev v lícach detí a ich zvedavé očká.

Pre deti sme pripravili množ-

V zdravom tele, zdravý duch

stvo rozmanitých hier, športových súťaží, kreatívnu tvorbu a medaile zo sladkých čokoládových perníkov. Maškrtníci sa cenami nestihli pochváliť.

Mládeži sme poskytli priestor na sebvýjadrenie, diskusiu a pro-

tidrogovú prevenciu. Kolegyne psychologičky veľmi obratne, odborne a s mladistvým podtónom odpovedali na zvedavé otázky, pričom brali ohľad na ich citlivé tínedžerské duše.

Celý pobyt sa niesol v duchu harmónie a spolupatričnosti. Kollegyniam z kancelárií patrí veľké ďakujem za pracovitosť, múdrosť, nasadenie a hravosť. Ochotne si vypočujú každodenné radosti i starosti rodičov, poradia a pomôžu.

Profesionálnym náhradným rodinám ďakujeme za prácu, ktorá je poslaním. Ceníme si, že nezabúdajú na individualitu detí, traumy, straty a bolesti. Snažia sa deti naučiť vážiť si samých seba a rozvinúť ich skryté poklady, nadanie. Motivujú ich, aby sa venovali zmysluplným činnostiam – štúdiu, umeniu, športu, koníckom. Domov je tam, kde je láska.

Profesionálnym náhradným rodinám venujeme pár veršov:

*Či sú z blízka a či zďaleka,
radujú sa z vrúcneho človeka,
stretnutia úprimné, dojemné,
lásku a vieru cítia vzájomne.
Radosť, slzy, spomienky,
v očiach im horia plamienky,
tešia sa vzájomnej ľudskosti,
žijú v cite, pravde, mäkkosti.
Sú náhradní „ocko, mamka“,
sladko znie ich poznámka:
upečiem ti tortičky,
zaspievam pesničky,
rozhojdám hojdačky,
opečiem špekačky,
opravím chybičky,
pofúkam boľáčky,
pohladkám tváričky,
chmáry zaženú modlitbičky.
Rodiny pestré sťa farbičky.
Pri práci a či hraní,
Božia ruka ich ochráni.*

Kolektív

SED Banská Bystrica

Domov detí

Foto: archív SED Banská Bystrica

Spomienka na leto

Leto je najmä pre deti najkrajším ročným obdobím, kedy si môžu oddýchnuť od školských povinností a zažiť nové dobrodružstvá. Tie sme teda aj zažili!

Koniec školského roka nám spestrili svojím divadelným programom študenti z Evanjelického gymnázia v Banskej Bystrici. Túto udalosť sa nám podarilo zorganizovať s pomocou pána farára z cirkevného zboru ECAV Horná Mičiná Daniela Duraja a jeho pani manželky Marcelky, ktorá predstavenie spoločne so študentmi nacvičila. Za program im srdečne ďakujeme.

Začiatkom prázdnin sme sa vybrali spoznávať krásy okolia a keďže je Banská Bystrica mestom pod Urpínom, bola by škoda toto miesto nepoznať. Absolvovali sme náučný chodník na samý vrch, odkiaľ sa nám naskytol krásny pohľad na mesto. Veríme, že príjemne stráveným dňom najmä pre našich su-

sedov a spolupracovníkov bol Deň otvorených dverí, počas ktorého nám naša pani riaditeľka Edita Palečková navarila ten najlepší guláš. Bol to naozaj požehnaný deň plný zábavy, tanca a dobrej nálady. Ďalšia naša cesta počas prázdnin viedla na Pustý hrad nad Zvolenom. Už cesta vlakom bola pre najmenších „deboráčikov“ zážitkom. Motiváciou pred zdolaním veľkého kopca bola sľúbená opekačka na hrade, na ktorú si každý vo svojom batochu niesol špekáčky. Celí zaúdení, s plnými bruškami, zážitkami a s Božou pomocou sme tento trochu náročnejší výstup počas horúčav zvládli a nakoniec sa všetci vrátili domov. V turistickej nálade sme pokračovali výletom do Španej Doliny. Pôvodný program sa nám trochu zmenil, z naplánovanej kratšej trasy bola nakoniec po menšej dezorientácii nekonečná túra. Aj to sme spoločne zvládli. Zbieraním lesných plodov, pozná-

vaním rastlín a stromov sme tento čas radostne využili. Netrávili sme leto len túrami. Návšteva kina bola pre niektoré deti prvým kultúrnym zážitkom.

Po návrate detí do školských lavíc sme sa načerpaní silou s matkami vrátili do zabehnutých aktivít. Užívame si prípravu na ďalšie krásne obdobie jeseň a pomaly sa tešíme na naše tretie Vianoce v DEBORE.

Lucia Kmecová
psychologička
SED Horná Mičína

Foto: archív SED Horná Mičína

Zo života na našej škole

Tento školský rok sa naša rodinka v Evanjelickej spojenej škole internátnej v Červenici rozrástla na 26 žiakov. Týmto žiakom sa poskytuje výchova a vzdelávanie v nepretržitej prevádzke. Spolu sa predierame životom cez hmľisté záblesky svetiel a zvuky okolia častokrát vnímame len cez vibrácie. No napriek tomu to nevzdávame a tešíme sa z každej maličkosti, ktorú nám ten ktorý deň prinesie. Tých krásnych okamihov je na našej škole neúrekom. Snažíme sa nezostávať zatvorení za bránami školy, ale kráčame stále vpred za poznávaním nepoznaného.

Opäť je mi veľkou cťou podeliť sa s Vami o tieto naše okamihy. September sme privítali vo veľkej noblese a vybrali sme sa na výlet do okolitej prírody. Nebol to obyčajný výlet. Totižto my sme cestovali „vláčikom cez hory“ v miestach, kde vláčik vôbec nevedie železničná trať.

Také nevšedné a predsa možné. Nám sa to podarilo na Sigorde, v miestech vzdialenom len niekoľko kilometrov od školy. Na trase dl-

hej 6 km sme vnímali prírodu ako na svojich dlaniach. Spev vtáčikov, šum jesenného lístia, vôňa dreva a láskavé slovo pána rušňovodiča v nás zanechali obrovské stopy, na ktoré tak skoro nezabudneme.

Aj škola sama o sebe je bohatá na podnety a nikdy sa tu nenudí-

me didaktické pomôcky, či rôzne dekoratívne predmety, ktoré zdobia priestory našej školy.

V tomto čase trávime prevažnú časť dňa na školskom dvore a vychutnávame si posledné záblesky slnečných lúčov. Minulý týždeň sa nad našou školou vznášali v povetrí

me. Do programu výchovy a vzdelávania sme zapojili tvorivé dielne, ktoré praktizujeme jeden až dvakrát do mesiaca. Žiakom sa tieto aktivity veľmi páčia. Sú zamerané na rozvoj jemnej motoriky, hmatu, ale aj na zrakovú stimuláciu, rozvoj predstavivosti a kreativitu. Vyrába-

šarkany. Počasie nám naozaj veľmi prialo a tak sme sa neubránili ani tejto výzve. Tí šikovnejší to zvládli samostatne, iní potrebovali pomoc a vedenie dospelou osobou. Bola to veľmi vydarená akcia.

Hoci mám osud nadelil „plný batôžtek diagnóz“, snažíme sa nevzdávať a ruka v ruku spolu s ľuďmi, ktorým náš osud nie je ľahostajný, sa snažíme búrať bariéry a hoc len maličkými krokmi sa stále posúvame vpred.

Iveta Krajčirovičová
zástupkyňa riaditeľa školy
ESSI Červenica

Foto: archív ESSi Červenica

Vôňa domácej štrúdle

Napĺňanie cesta

Život seniorom v našom stredku ED Hontianske Moravce sa snažíme spestriť rôznymi aktivitami. Individuálne plány klientov sú postavené tak, aby ľudia udržiavali alebo pokiaľ je to možné aj obnovovali svoje schopnosti a zručnosti. V rámci sociálnej práce a sociálnej rehabilitácie naše pracovníčky plánujú s klientmi také činnosti, ktoré sú im blízke, dodávajú im silu a robia radosť. Každé ráno začíname spoločným cvičením a potom si každý vyberá aktivity podľa svojich záujmov. Niektorí sa zapájajú do práce na kvetinovom záhone, iní vyrábajú rôzne drobné ozdobné predmety, štrikujú alebo vyšívajú. Najčastejšie sa všetci stretávajú pri spoločných rozhovoroch a hlavne naše klientky často spomínajú na to, ako za mladých čias vypekali pre svoje deti koláče, pražili šišky, piekli lokše a rôzne iné dobroty.

Po takýchto rozhovoroch veru všetkým tečú slinky po nejakej maškrтке. Tak sme dali hlavy dokopy, pozbierali tie najlepšie recep-

ty, nakúpili materiál a dali sme sa do ťahania domácej štrúdle. Veru nám nebolo všetko jedno, lebo ani jedna z pracovníčok štrúdlu nikdy neťahala. Spoľahli sme sa však na „odborníčky“ a nechali sme to na naše klientky. V spoločenskej miestnosti sme sa stretli skoro všetci. Ženy – odborníčky na pečenie a muži – odborníci na ochutnávanie. Na stôl sme prestreli obrus, navážili múku a všetky potrebné suroviny a práca začala. A veru im to išlo veľmi dobre. Bolo

veselo. Každý mal nejaký nápad, ako to vylepšiť, ako pomôcť. No hlavne, všetci čakali na výsledok.

Keď boli štrúdle zatočené a uložené na plechu, naše kuchárky nám

ich upiekli. Vôňa domácej štrúdle sa šírila po chodbách a dráždila všetkých. Potom sme ju pokrájali a rozdelili pre všetkých. A veru sa jej potešili aj tí, ktorí zo zdravotných dôvodov nemohli medzi nás prísť. Nezostal ani kúsok!

Takto sme prežili jeden krásny deň plný nadšenia, radosti a spokojnosti, že sa to všetko vydarilo. Nie každý deň sa dá takto prežívať, nie každý deň je plný radosti, ale takéto chvíle dokážu v nás všetkých zanechať spomienky na spoločne prežité chvíle a pri spoločných stretnutiach si na to radi zaspomíname. Táto činnosť bola pre mnohých návratom do mladších rokov a všetci vtedy aspoň na chvíľu zabudli na svoj vek a zdravotné problémy.

Pri našej práci veľaokrát zažívame aj ťažké chvíle a preto ďakujeme pánu Bohu za každý deň, ktorý môžeme prežiť v šťastí a v radosti.

Jana Brunauerová
riaditeľka

SED Hontianske Moravce

Foto: archív SED Hontianske Moravce

Ťahanie cesta

Mesiace plné zážitkov

Neuveriteľne rýchlo plyní čas, obzvlášť cez letné mesiace. Možno aj preto, že v zariadení máme babičky, ktoré milujú prechádzky, posedenie v cukrárni, nakupovanie a hlavne relax v záhrade. Buď tam tíško sedeli na lavičkách a nechali slnečné lúče, aby ohriali ich boľavé kĺby alebo trávilí chvíle v tieni stromov, popíjali osviežujúcu limonádu, niekedy kávu a viedli tiché rozhovory.

Bohatý na aktivity bol aj mesiac október. Opäť nás navštívili žiaci zo Základnej školy Istvána Széchenyiho v Horných Salibách. Žiaci v doprovoде pani učiteľky prišli do zariadenia, pozdravili klientov

v spoločnosti našich klientov. Slúbili, že prídu opäť.

Niektorí klienti sa zúčastnili aj posedenia pri čajku a to vo Vlastivednom múzeu v Galante. Boli tam pozvaní v rámci mesiaca úcty k starším, spojeným s prehliadkou stálych expozícií.

V tomto mesiaci sme oslávili aj okrúhle narodeniny pani Helenky, ktorej sme pogratovali, popriali veľa zdravia, pohody a príjemné chvíle strávené v našom zariadení, a veľmi sme si

rom tleskali po každej odrecitovanej či zaspievanej pesničke.

A to najlepšie na záver. Dlho sľúbený výlet na koči sa konečne mohol uskutočniť. Klientom sa tento zážitok tak zapáčil, že všetci jednohlasne odsúhlasili: „ešte raz“. Keďže pán, ktorý nám tento výlet umožnil, má svoje pracovné povinnosti, sme mu veľmi vďační za jeho ústretovosť a ochotu!

V takomto rýchlom tempe nám beží čas v našom zariadení. Dúfame, že budeme mať čo ponúknuť klientom aj nasledujúce mesiace. Veď prichádzajú najkrajšie sviatky roka, ktoré chceme prežiť v zdraví a vo vzájomnom porozumení.

Nech nám Pán Boh pomáha!

Anna Vasasová
riaditeľka SED Horné Saliby

Foto: archív SED Horné Saliby

a potom sa spoločne vybrali na dlhšiu prechádzku po obci. To sa klientom veľmi páčilo. Bolo pekné počasie a zhovorčiví žiaci sa po prechádzke ešte zdržali v zariadení

pochutili na vynikajúcej, netradičnej torte.

Navštívili nás aj detičky z materských škôl. Tým najmenším sa klienti tešia najviac. Malým škôlka-

Stretnutie generácií

Koncom mesiaca október sme v našom stacionári privítali vzácnu návštevu detí z Materskej školy Chmeľov. Deti prišli pozdraviť našich klientov, niektorí zároveň aj svojich starých a prastarých rodičov, krásnym programom. Bolo to milé stretnutie najmladšej a najstaršej generácie plné úsmevu, milých slov, dokonca aj tanca a darčiekov. Deti obdarovali našich seniorov krásnym vlastnoručne vyrobeným darčekom, čajovým balíčkom, a naši seniori im na oplátku podarovali vlastnoručne vyrobené

zápisníčky a záložky do kníh. Prežili sme s deťmi z materskej školy krásne predpoludnie a rozlúčili sme sa s príslubom ďalšieho stretnutia, na ktoré sa už teraz všetci tešíme.

V tom istom týždni pokračovalo v našom dennom stacionári stretnutie generácií, a to stretnutie so študentmi Gymnázia v Gíraltovcích. Cieľom tohto stretnutia, ktoré zorganizovali študenti gymnázia, bolo rozšíriť vedomie o Európskej únii. Prezentácia, ktorú si študenti 3. ročníka pripravili, bola zameraná na informácie o tom, čo je EÚ a čo robí konkrétne pre nás, občanov Slovenska. Študenti prezentáciu oživil na úvod hudobným vystúpením a na záver spevom ľudovej piesne. Bolo to zaujímavé stretnutie, pri ktorom mladšia generácia tak trochu vyskúšala vedomosti staršej generácie. Mnohí z našich klientov si zaspomínali na svoje študentské časy, čo im vyčarilo úsmev na tvári.

Tieto dve medzigeneračné

stretnutia, ktoré sa mohli uskutočniť na našej pôde, sú dôkazom toho, že aj vekovo vzdialené generácie si môžu byť blízke a majú si čo povedať. Verím, že naša spolupráca s materskou školou a gymnáziom bude pokračovať a že obidve generácie si budú navzájom obohatením a povzbudením.

Ďakujeme všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom prispeli k týmto

stretnutiam, ale aj všetkým, ktorým leží na srdci naše zariadenie a ochotne prispievajú finančnou, materiálnou a modlitebnou podporou. Ďakujeme Pánu Bohu za všetko, čo môžeme z Jeho milosti spoločne prežívať.

Martina Brehuvová
riaditeľka SED Chmeľov

Foto: archív SED Chmeľov

Prezentácia o EÚ
so študentmi Gymnázia
Gíraltove

Sociálny čin roka 2019

V historickej budove Národnej rady Slovenskej republiky na Župnom námestí v Bratislave sa konalo 8. októbra 2019 slávnostné oceňovanie ľudí, pôsobiacich v sociálnej sfére pod názvom „Sociálny čin roka“. Medzi dvoma desiatkami ocenených, v troch kategóriách

z celého Slovenska, bol aj riaditeľ Strediska Evanjelickej Diakonie v Košeci (SED) Marcel Breče, ktorému ocenenie osobne odovzdali minister práce sociálnych vecí a rodiny SR Ján Richter a premiér SR Peter Pellegrini. Celé podujatie moderovala Iveta Malachovská, ktorá

zároveň predstavila profily ocenených. Po kultúrnom programe s pozdravnými príhovormi vystúpili premiér Peter Pellegrini aj minister Ján Richter, ktorí zhodne vyzdvihli ich obetavú prácu pre ľudí odkázaných na pomoc druhým, prácu často nedocenenú a žiaľ často

Ocenení

ani neocenenú. Marcel Breče pôsobí v SED Košeca od jeho vzniku v roku 1997, kde nastúpil po skončení vysokej školy na civilnú vojenskú službu. Osvedčil sa nielen pri vznikajúcej Terénnej opatrovateľskej službe pri cirkevnom zbore

ECAV Košeca, ale aj pri výstavbe komplexu budov dnes najväčšieho diakonického SED ECAV na Slovensku. Nehľadiac na svoj voľný čas, či odmenu, obetavo sa angažoval svojim umom a schopnosťami pri neľahkých začiatkoch SED

v Košeci, ako aj misijnej práce, hlavne s mládežou, v celom rozsiahlom diasporálnom cirkevnom zbore. Aj vďaka jeho neúnavnej obetavej práci a ústretovosti, rozvahe a múdre mu riadeniu, dosiahlo SED v Košeci obdivuhodné výsledky.

Dnes je stredisko v záujme dopytu s veľmi dobrým menom, nielen v regióne, ale aj v zahraničí. O tom sa mohli presvedčiť mnohí cirkevní predstavitelia, ale aj vysokí štátni činitelia.

Želáme bratovi riaditeľovi Marcelovi Breče, aby ho Pán aj naďalej viedol a posilňoval v neľahkej službe, ktorej doposiaľ venoval toľko času a energie.

Eubomír Marcina
Správca SED Košeca

Autor článku a fotografií

Ocenený Marcel Breče

Cennosť medziludských vzťahov

V našom zariadení si zakladáme na dobrých medziludských vzťahoch. Medzi najcennejšie dary, ktorými môžeme ľudí obdarovať každý deň je, aby sme boli: dôveryhodní, splnili čo sme sľúbili, delili sa s tým čo máme, poslúžili akokoľvek, našli si čas na klientov, na svojich zamestnancov. Prispievali k pokoju, ktorého je tak málo. Potešovali, povzbudzovali, keď je treba odpustili a každý deň dodávali nádej, odvahy. Bez jednej veci však nič z toho nedokážeme. Bez opravdivej a živej viery v Boha, pretože ona je základom všetkého v nás.

Tak ako sa píše v prvom liste Petrovom 3. kapitole: „posväcujte Pána Boha vo svojich srdciach a buďte vždy hotoví zodpovedať sa každému, kto žiada od vás počet v nádejí, ktorá je vo vás, s krotkou tichosťou a bážňou“.

Spolu so sociálnou pracovníčkou Veronikou Hudecovou sme si položili otázku: Aké bude ďalšie smerovanie nášho domova? Povedali sme si vízie a stanovili niekoľko cieľov. Medzi prvými bolo skvalit-

niť život našich terminálne chorých klientov, ktorých žiaľ pribúda. V tomto nám veľmi pomohla a vyšla v ústrety firma Hartmann. Na naše požiadanie nám poskytla finančné prostriedky na zakúpenie aromadifúzerov do izieb klientov, masážnu relaxačnú vaničku a iné prospešné pomôcky, ktoré skvalitnia život zomierajúcich.

Veľmi vydarená akcia bola aj v lete, kedy naši mobilní klienti boli

na pol dennom výlete v Uhrovci, kde navštívili Uhrovské múzeum. Medzi rôznymi terapiami, do ktorých sa zapájajú, spomeniem aj návštevu pani Janky Danišovej, ktorá je zakladateľka sociálneho projektu Vnučka. Tento projekt bol ocenený ako Sociálny čin roka 2018. Pani Danišová získala tento rok Krištáľové krídlo tohoto roku, ocenenie od ministra práce, sociálnych vecí a rodiny SR a mnohé

Naša rodina

iné ocenenia. Spríjemnila nám dopoludnie spevom a hrou na piano spolu s jednou zo svojich senioriek pani Elenkou.

Medzi ďalšie vízie, v spolupráci s ekonómkou zariadenia pani Alenou Rusňakovou, bolo zlepšiť jedálniček a pridať našim klientom viac zelenej zeleniny a ovocia. Aj táto vízia sa mohla uskutočniť a modlitba bola vypočutá, pretože sa našla sponzorkyňa, ktorá toto financuje.

Priemerný vek našich klientov je 81 rokov, z toho skoro všetci

majú najvyšší stupeň odkázanosti na sociálnu službu. V poslednej dobe sa ich zdravotný stav veľmi zhoršil a veľa klientov si vyžaduje kŕmenie, prebaľovanie, polohovanie a neustály dohľad, či už pri hygienických úkonoch alebo pri podávaní liekov. Boli sme nútení túto situáciu riešiť. Spolu s ekonómkou sme mali pracovné stretnutie s riaditeľkou Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Partizánskom, s pani Gabrielou Ďurinovou. Jej poskytnutú pomoc, ochotu riešiť

naše problémy si neskutočne vážime. Od novembra máme posilu, dve nové opatrovatelky.

Našich cieľov a vízií máme ešte niekoľko. Ale jedno vieme, že aj keď príval starostí zvíeta vnútro, Tvoja útecha, Pane, nás oblaží. Pretože blahoslavený je ten koho si Ty vyvolíš a pustiš ho do svojej blízkosti, aby prebýval na Tvojich nádvoľoch.

Marta Hrubá
riaditeľka SED Kšinná

Foto: archív SED Kšinná

Pestré obdobie v našich jasličkách

Potulky za jesennou dekoráciou

Detské opatrovateľské centrum jasličky navštevujú deti vo veku od 1 roka do 3 rokov. Aktuálne sa nachádzame v adaptačnom období, kedy do jasličiek nastúpili nové deti a zvykajú si na nové prostredie. V podstate sme na konci tohto obdobia, ktoré sme veľmi dobre s deťmi zvládli. Voľný čas trávimy hrami, spievaním a pobytom vonku. Posledné slnečné a teplé jesenné dni trávimy v rámci možností každý deň vonku. Deti najradšej zbierajú

popadané lístie, z ktorých robia kyticky pre mamy alebo z nich robíme jesennú výzdobu našich jasličiek.

V súčasnosti sa tešíme z nových hračiek a nového nábytku pre naše deti. Vďaka dobrým ľuďom a Pánu Bohu sa nám podarilo obnoviť opotrebovaný nábytok, ktorý nám veľmi dobre doteraz slúžil a tešíme sa z nového. V najbližšom čase sa budeme pripravovať a tešiť na ďalší čas, ktorý je u nás veľmi ob-

ľúbený. Čaká nás príprava výzdoby, vyrábanie darčiekov pre rodičov, návšteva Mikuláša a pod.

S deťmi sa snažíme tráviť čas rôznymi zábavnými aktivitami, ktoré majú veľmi v obľube. Veľkú radosť majú z toho, keď môžu v rámci svojich možností a s našou pomocou sami niečo pre rodičov pripraviť a pyšne po spánku odovzdať. Je našou úprimnou snahou, aby boli deti u nás spokojné, tešili sa k nám a mali čas naplnený u nás tým, čo majú najradšej a je im prirodzené.

Veríme, že nás bude Pán Boh aj naďalej ochraňovať a požehnávať našu prácu.

Lenka Mokričková
riaditeľka SED Púchov

Foto: archív SED Púchov

Obľúbená činnosť

Obohatenie seniorov

Aj napriek tomu, že legislatívna úprava nám nedovolila, aby stacionár fungoval v začatej línii, nevzdali sme to. Finančne nebolo možné pokryť náklady, no túžba a potreba našich klientov stretávať sa, bola taká silná, že sme v činnosti pokračovali aj bez štátnej dotácie. Tejto dobrovoľnej činnosti a vedenia sa ujali pani Zdenka Labudová a pani Lydka Komínková.

Na otázku, čo pre klientov znamená denný stacionár, za všetkých odpovedala Vlastička a Jarka: „Prináša mi obohatenie v živote. Potrebovala som spoločnosť dobrých ľudí, tak som prišla do denného stacionára, lebo doma ma často sprevádzal smútok a depresie. Počas pobytu tu vládne dobrá tvorivá nálada, čo mi prináša pokoj a dobrý pocit. Je tu úžasne.“

Naša činnosť je veľmi pestrá. Jednou z nich je výtvarná výchova pod vedením pani Marty Fuňákové, ktorá je nielen vynikajúcou maliarkou a pedagogičkou, ale aj úžasným človekom. Nezištne odovzdáva klientom svoje vedomosti, schopnosti i zručnosti vo výtvarnej oblasti. Vysvetľuje, pomáha, chvá-

Niečo z našich výtvorov

li, motivuje a povzbudzuje. Klienti s veľkým záujmom zvládajú jednotlivé techniky. Vytvárajú krásne obrazy, ktoré im robia veľkú radosť. No nielen im, ale aj širokej verejnosti, pretože vyvrcholením tejto činnosti je zorganizovanie výstavy. Otvorenie výstavy, na ktorej sú vystavené aj ďalšie výrobky, vytvorené klientami, je spojené s vernisážou za účasti predstaviteľov mesta a okresnej galérie.

Ďalšou veľmi obľúbenou činnosťou je muzikoterapia pod vedením pána Janka Buzrlu. Okrem spevu si piesne opakujeme, učíme sa nové, čím si klienti cibrú pamäť aj takýmto spôsobom. Samozrejme, nezostáva stranou ani tréning pamäti pod vedením zborového pána fará-

ra Petra Švehlu. Pamäť a praktické zručnosti si zdokonaľujú klienti aj pri varení a pečení, kde si zároveň vymieňajú skúsenosti a recepty.

Nedá sa nespomenúť spolupráca s Materskou školou Hviezdoslavova, s Tescom a spoločné posedenia pri oslavách menín a narodenín našich klientov, ktoré sú veľmi milé a srdečné.

Chvilé, strávené v takej príjemnej atmosfére, sú nenahraditeľné a preto všetci, čo sa akýmkoľvek spôsobom podieľajú na chode denného stacionára, to robia s láskou a ochotou pomáhať.

Emília Potúčková
štatutárka SED Skalica

Foto: archív SED Skalica

Takto to vyzerá počas výtvarnej činnosti

Spoločne a s vd'ačnosťou

Po každom lete nastane v prírode jeseň a po nej zima.

Táto postupnosť je zjavná aj v živote človeka, keď ukonaný horúčavou produktívnej práce a poslanca ustupuje času pokojnej jesene oddychu, kedy sa už nepotrebuje náhliť a umárať, ale užívať plody svojho neraz namáhavého života.

Miestom a priestorom pre takýto oddych je už siedmy rok aj náš denný stacionár. Zariadenie, ktoré ponúka klientom možnosť nebyť sám a zostať čo najdlhšie aktívnym.

O to sa snažíme pravidelnou ponukou programu, ku ktorému prispievajú aj deti miestnej základnej školy s materskou školou.

Mesiac október – mesiac úcty k starším – sme spestrili našim klientom prednáškou z Ústredia Evanjelickej diakonie Bratislava Kataríny Šoltésovej na tému: Ako zostať aktívny aj v seniorskom veku. Po prednáške nás hrou na hudobné nástroje a spevom ľudových piesní pozdravili aj manželia Mišákoví – seniori z blízkej obce Slatinka, ktorí ku spevu „strhli“ všetkých prítomných.

Oslávili sme spoločne 75-te na-

Školenie Zlaty Šramovej

rodeniny našich dvoch klientiek – Zuzany Maťasovej a Anny Adámkovej.

Čas sme okrem iného trávili pravidelným biblickým vzdelávaním, ale tiež vytváraním rôznych ručných prác a háčkovaním dečiek z prírodných materiálov.

30. októbra 2019 sme medzi sebou privítali pani Zlatu Šramovú, známu certifikovanú psychoterapeutku a liečebnú pedagogičku, ktorá nás škoolila spolu s odborným personálom SED Kšinná a Centrum sociálnej starostlivosti Podhorie Krásna Ves v oblasti prístupu a starostlivosti o seniorov.

„Staroba a bezmocnosť sú smutní druhovia posledných rokov života,“ povedal – Henryk Sienkiewicz – poľský novinár a nositeľ Nobelovej ceny za literatúru.

Ďakujeme Pánu Bohu, že máme možnosť a príležitosť našou sociálnou službou a starostlivosťou prispievať k tomu, aby to naši klienti aj návštevníci nemuseli nikdy poznať a pociťiť.

Martina Tlkancová

správkyňa

SED Slatina nad Bebravou

Foto: archív SED Slatina nad Bebravou

Na prednáške
Kataríny Šoltésovej

Kto chce účinne pracovať musí mať v srdci lásku a v práci trpezlivosť

Práca má pre človeka významnú úlohu, každý z nás sme obklopení prácou, učíme sa ňou novým veciam a často rozvíjame svoje schopnosti.

Aj klienti v Stredisku Evanjelickej Diakonie v Sučanoch neprestali svoje dni plniť prácou. Hoci to už nie je práca, ktorá im zabezpečí živobytie. Sú to chvíle, ktoré prežívajú v kolektíve pri určitej pracovnej činnosti. Táto im poskytne priestor pre ich vlastnú seberealizáciu a naplní ich pocitom užitočnosti, ktorý im vo vyššom veku často chýba.

Najviac sa klientom páčia pracovné činnosti, na ktoré boli počas každodenného života zvyknutí alebo im ich aspoň pripomínajú. Z ručných prác sa celoročne venujeme šitiu levanduľových srdiečok. Snažíme sa v mnohom i recyklovať a dať veciam druhú šancu. Zo zvyškov látok si nastriháme rôzne veľkosti a tvary srdiečok z každého dva kusy, ktoré klientky k sebe zošívajú primeraným stehom. Ak sú dva kusy látky v tvare srdca už čoskoro zošité, naplnia vnútro usušenou levanduľou, otvor vyplnia povráz-

Trpezlivosť pri háčkovaní

kom na zavesenie a voňavé dekoratívne srdiečka sú hotové. Háčkovanie, ako ďalšie z ručných prác, má tiež svoje obľúbené miesto medzi klientkami. Existujú rôzne vzory, z ktorých sa dajú vyrobiť nádherné veci, ktoré sa v dnešnej dobe opäť čoraz viac vracajú do povedomia. My sa zatiaľ venujeme háčkovaniu drobných kvietkov, ktoré sú použité na výrobu obrázkov, či k dotvoreniu spomínaných dekoratívnych levanduľových srdiečok.

Nielen tieto spomínané aktivity, ale všetky formy aktivizácií, vytvárajú pre klientov príležitosť k efektívnejšiemu a kvalitnejšiemu životu, ktorý majú možnosť prežiť s láskou v srdci a trpezlivým prístupom pri práci aj v našom zariadení.

Martina Špániková
inštruktorka sociálnej rehabilitácie SED Sučany

Foto: archív SED Sučany

Voňavé levanduľové srdiečka

Dovoľte deťom prichádzať ku mne

V posledný júlový týždeň sa už tradične stretli deti a vedúci na Letnom biblickom tábore v Červenici. Spoločne sme sa preniesli do starovekého Egypta a počas hlavného dopoludňajšieho programu sme sa vybrali po stopách starozmluvného muža Jozefa a jeho rodiny. Každý deň sme tvorivo pracovali v egyptských školách, napr. v škole písárov, maliarov, tkáčov, krajčírov, kaderníkov, či matematikov. Svoje sily, odvahu i vytrvalosť sme si zmerali pri rôznych hrách, keď sme pomáhali Jákobovej rodine, či súťažili na egyptskej olympiáde ale-

bo sme sa zahrli na izmaelských obchodníkov, malých archeológov, či staviteľov pyramíd. Veľké egypt-

ské dobrodružstvo sme ukončili slávnostným ceremoniálom vyhodnotenia celotýždňového snaženia

Hlavná téma

Kvíz
o rozprávkach

skupiniek a odovzdávaním cien, diplomov a spomienkových náramkov. V nedeľu sme svojím programom poslúžili na službách Božích v evanjelickom chráme v Opinej.

Riadiac sa slovami pána Ježiša: „Dovoľte dietkam prichádzať

ku mne a nebráňte im, lebo takých je kráľovstvo Božie.“ (Mk 10, 14) naša práca s deťmi funguje počas celého roka, preto sme sa rozhodli netradične stráviť aj časť jesenných prázdnin. Pozvali sme „táborové“ deti na Rozprávkovú noc na fare

v Opinej. Na úvod sme si vyrábali vlastné rozprávkové postavičky, zahrali hry, či kvíz, ktorý preveril naše znalosti o rôznych rozprávkach a ich hrdinoch. Neskôr nám zborový pán farár Radoslav Grega rozprával o pravom poklade v živote človeka, ktorý ilustroval na príbehu Daniela s levmi. Zaspávanie sme spojili, ako inak, s pozeraním rozprávok. Ráno nás čakali skvelé raňajky, po ktorých sme sa prostredníctvom animovaného príbehu dozvedeli o ďalších dôležitých momentoch zo života biblického Daniela. Prekvapením bolo, keď deti dostali list so správou, že faru obsadili rozprávkové bytosti. Svojou šikovnosťou ich úspešne porazili a na záver si ešte každý mohol nájsť poklad a vyrobiť vlastnú hračku.

Eudmila Gregová
dobrovoľný pracovník
SED SVETLO

Foto: archív SED Svetlo

Pod'akovanie sa – Mesiac úcty k starším

Máte radi jeseň? Možno povieť: Ja radšej jar, leto, či zimu. Ale jeseň je dar, verte tomu! Zúročí celoročnú námahu a v živote prinesie múdrosť, pokoj a vyrovnanjší pohľad na svet. Tak, ako jeseň prichádza po lete, tak aj v živote každého človeka mladosť pomíne a vystrieda ju staroba. Prichádza nenápadne, pomaly a nedá sa jej vyhnúť. Práve október je mesiac, v ktorom si uvedomujeme, aké vzácne „poklady“ žijú v našej rodine, ale aj v sociálnom zariadení. S láskou a úctou sa o Vás staráme, pomáhame Vám, aby ste svoju starobu prežili dôstojne a plnohodnotne, aj napriek svojim starostiam a aj radostiam. Máme pochopenie pre Váš zhoršujúci sa zdravotný stav, vašu neistú chôdzu, traslavé ruky. Aj keď niekedy máte možno pocit menejcennosti, práve naopak, ste krásni vďaka svojej životnej múdrosti. Skláňame sa nielen pred Va-

ším úctyhodným vekom, vráskami ozdobenou tvárou a nekonečným počtom zážitkov a skúseností. Vzdávame úctu pred cestou, po ktorej kráčate, ktorá Vás obohacuje.

Nie je ťažké slovami človeka rozplakať, oveľa ťažšie je vyriechnuť slo-

vá, ktoré ho posilnia a povzbudia.

Preto mi dovoľte túto modlitbu: „Bože môj. Komu to povedať? Nikto ma nechce počúvať. Že mi ubúda síl. Nevládzem. Už dobre nevidím. Sluch ide kdesi do ticha. Na listoch života píše sa nová rubrika – depresia. V úzkosti pridllho čakám na dobré slovo. Všetko je inak. Nič už nie je tak, ako bolo. Na dvere klope mi staroba. Pst! – ani muk – to je ona. Neotvorím! Pre nikoho nie som doma. Tak, ako po búrke steblo trávy, či poľný kvet, zodvihnem hlavu sklonenú, vyrovnávam skrivený driek. Veď život krásny je pre každý vek. Ďakujem za každý nový deň a vodu, za vzduch, za zeleň, za každý kúsok chleba, čo mi prichádza ako z neba. Ďakujem“.

Patrícia Hanzelová
riaditeľka SED Trnava

Foto: archív SED Trnava

Zakúsiť dobré veci pri svojej námahe, je Božím darom

Na prelome októbra a novembra, po dlhšej dobe, trávil tím pracovníkov SED Veľký Slavkov spoločný čas pri teambuildingových, školiacich, duchovných i voľno-časových aktivitách v príjemnom prostredí obce Vyšné Ružbachy. Deň sme začínali zamyslením nad Božím slovom, modlitbami i spievaním chvál.

Na to plynule nadväzoval školiaci čas, kedy sme sa zamýšľali nad svojim pracovným pôsobením v SEDe a možnosťami profesijného rastu. V ďalších dvoch školiacich

blokoch sme porovnávali svet ľudí strednej triedy a svet ľudí žijúcich v chudobe. Tým sa nám vytvoril mentálny obraz života, aký jednotlivé skupiny žijú a zároveň sme mohli veľmi silno vnímať, s akými mnohými, často až neriešiteľnými situáciami sa ľudia žijúci v chudobe denne stretávajú. Posledná časť školení bola zameraná na hľadanie a definovanie zdrojov, ktorými človek disponuje a ktoré mu môžu pomôcť sa čo najlepšie vymaniť z bludného kruhu chudoby.

Počas pobytu sme taktiež mali možnosť aktívne relaxovať plávaním, hraním futbalu, tenisu, stolného tenisu i biliardu. Voľné chvíle sme trávili spoločnými rozhovormi pri dobrej káve, či čaji. Sme veľmi vďační Pánu Bohu, že nám dal milosť popri bežných pracovných povinnostiach, nájsť čas, priestor

Nové impulzy

i financie na spoločenstvo, oddych, relax i zamyslenie sa nad svojou prácou i nad životmi klientov, ktorým sa venujeme.

„Videl som teda, že niet nič lepšie, než aby sa človek tešil zo svojho diela, lebo to je jeho údelom.“ Kazateľ 3, 22

Jana Pindrochová
administratívny pracovník
SED Veľký Slavkov

Foto: archív SED Veľký Slavkov

Ranné zamyslenia

Letný čas v svornom duchu

Stredisko Evanjelickej Diakonie vo Vranove nad Topľou patrí kapacitne k menším zariadeniam poskytujúcim službu denný stacionár. Aj napriek tomu je našou dlhoročnou snahou a ambíciou zlepšovať kvalitu života našich seniorov a to na všetkých úrovniach. Aj tento rok sa nám podarilo presadiť a zabezpečiť viacero aktivít, ktoré klienti vítajú a aj ktoré ich vedú k utužovaniu vzájomných vzťahov. Veď nie nadarmo sa hovorí: „Kde nieto svornosti, tam nieto hojnosti“.

V letnom období sme sa zúčastnili expozície motýľov v botanickej

záhrade v Košiciach. Navštívili sme aj neďalekú obec Vyšný Žipov, kde sa konala výstava s názvom „Festival kvetov a umenia“. Klienti sa v rámci prechádzky v areále záhrady kochali nad rozmanitosťou a krásou kvetín, rastlín, drevín a obdivovali výrobky z tvorby ART keramiky, ktoré vo forme ručne vyrobených keramických kvetov a rôznych záhradných dekorácií dotvárali celej záhrade veľkolepú atmosféru

Na sklonku leta, v mesiaci september, naše zariadenie poctila svojou návštevou Katarína Šoltésová z Ústredia Evanjelickej diakonie ECAV v Bratislave, ktorá zaujala našich seniorov svojou prednáškou na tému „Aktívne aj v seniorskom veku“. V jesennom čase, v jedno októbrové dopoludnie, sme prejavili svoju pozornosť a úctu našim klientom, kde sme sa svojimi myšlienkami, spomienkami, spevom, ale i pekným slovom, vrátili o niekoľko rokov späť. Pozvanie prijali

Festival kvetov a umenia vo Vyšnom Žipove

a seniorov prišli pozdraviť aj zástupcovia mesta Vranov nad Topľou, zástupca primátora a vedúca sociálneho odboru.

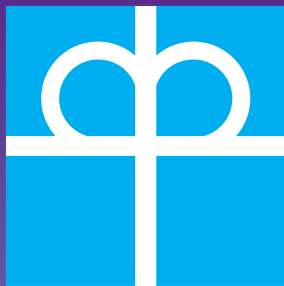
Záverom všetkých vás skôr narodených veľmi pekne pozdravujeme z nášho SED vo Vranove a prajeme Vám nech Boh žehná roky, ktoré máte pred sebou, prežite ich obklopení láskou, úctou a pozornosťou svojich najbližších.

Beáta Pacolová
sociálna pracovníčka SED
Vranov nad Topľou

Foto: archív SED Vranov nad Topľou

Botanická záhrada Košice - expozícia motýľov

**Evanjelická diakonia
ECAV na Slovensku**

*Kráčajte cestou rozumnosti.
(Príslovia 9, 6)*

Školiace stredisko Evanjelickej DIAKONIE

- organizuje vzdelávacie aktivity pre poskytovateľov sociálnych služieb
- ponúka a realizuje sociálno-psychologické výcviky zariadeniam sociálnych služieb
- ponúka a realizuje teambuildingy zariadeniam sociálnych služieb
- vykonáva vydavateľskú činnosť
- poskytuje poradenstvo v zavádzaní a udržiavaní podmienok kvality pre zariadenia sociálnych služieb
- organizuje okrúhle stoly k rôznym sociálnym otázkam
- poskytuje sociálne poradenstvo obciam a mestám
- realizuje informačné kampane k sociálnym otázkam na Slovensku

Ponuka kurzov:

- * Individuálne plánovanie s programom sociálnej rehabilitácie
- * Aktivizácia prijímateľov sociálnych služieb Základné ľudské práva a slobody prijímateľov sociálnych služieb
- * Sociálny status a sociálna integrita prijímateľa sociálnej služby
- * Personálna politika v zariadeniach sociálnych služieb
- * Starostlivosť o klienta s Alzheimerovým ochorením

**Aktuálne sme v procese akreditácie kurzu na MPSVR SR:
“INŠTRUKTOR SOCIÁLNEJ REHABILITÁCIE”**

**Adresa: Palisády 46, Bratislava
tel.: 0904 140 512
e-mail: skoliacesed@diakonia.sk**